

Blatilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 35 Din za celo leto. — Za izposojništvo 60 Din. — Posredniška inštitucija 1 Din. — V izposojništvu delu vsaka drobna vrstica ali nje prester 10 Din. • Izhaja vsake srede ob 6 sraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kapljarjeva ulica šte. 8.

Davčne olajšave.

Vsi jugoslovanski časopisi se obširno bavijo z velikimi gospodarskimi predlogi, ki jih je stavila naša stranka in ki jih je vlada tudi sprejela. Povedati moramo, da so bili ti predlogi še dalekosežnejši in obširnejši, toda radikali niso vseh sprejeli. Pač pa je že s temi, ki jih je vlada sprejela in ki smo jih zadnjič in predzadnjič objavili, prihranjenih kmetu, delavcu in obrtniku mnogo desetih milijonov, ki bodo sedaj ostali v prid domačemu gospodarstvu.

Casopisi tudi protivladni pravijo, da je v vlado prišel čisto nov duh, duh ozdravljenja obupnih gospodarskih razmer zlasti v kmetemskem stanu, ki je v naši državi najštevilnejši ter nosilec zdravega državnega gospodarstva.

Dosedanje vlade, zlasti tiste, v katerih so imeli glavno besedo samostojni demokrati (žerjavovci), so pri proračunih gledale samo na to, kako bi iz ljudstva iztahnile čim več premoženja in zraven niso čisto nič mislile na tisti čas, ko se iz te izmzgane množice sploh ne bo dalo nič več iztisniti. Vsaka vlada je stala samo na stališču: daj in daj. Da bi pa vsaj toliko skrbela za gospodarski položaj davkoplačevalca, da bi ta res mogel dajati, to ji niti na um ni prišlo.

Mi vemo, da so davki potrebni in morajo biti. Vemo tudi to, da skoro v vseh državah plačujejo veliko večje davke kot v Jugoslaviji. Pa jih kljub temu temu lažje plačujejo kot pri nas, ker vlade z vsemi silami skrbe za to, da se gospodarsko stanje davkoplačevalcev čim bolj dvigne, da se njihovi dohodki čim bolj povečajo in tako ne občutijo v taki meri davčnega bremena kot pri nas. Po domače povedano: pri nas so vlade hotele kravo samo molzti, za krmo se pa ni živa duša pobrigala, druge države pa najpreje skrbe za to, da ima krava zadostno in tečno pašo, potem pa tudi dobro molze.

Davčne olajšave, ki jih je sklenila sedanja vlada, imajo baš ta poglobilni namen: dvigniti gospodarstvo in s tem tudi dohodeke, od katerih bo davkoplačevalec lahko živel in tudi država ne bo prikrajšana.

Samo davke znižati zraven pa zanemarjati gospodarsko dviganje delovnih stanov bi se reklo samemu sebi devati vrv za vrat.

Če pogledamo glavne olajšave, ki jih je na predlog SLS vlada sprejela, vidimo

na vseh ta značaj: dviganje gospodarstva in s tem dviganje dohodkov. Oprostitev carine umetnih gnojil pomenja ne samo, da bodo kmetje privarčevali tiste desetine milijonov, ki jih ne bo treba plačati kot carino, temveč pomenja neprimerno večji pridelek na istem prostoru kot dosedaj. Številke dokazujejo, da v Jugoslaviji na en hektar obsejane zemlje izmed vseh držav skoro najmanj pridelamo. Vzrok: premalo umetnih gnojil in premajhna izobrazba v umnem obdelovanju zemlje. Že samo z zadostnimi umetnimi gnojili se doseže veliko večji pridelek, ki je vreden več kot vsi tisti milijoni, ki jih prihranimo pri carini.

Isto je s carino na kmetijsko orodje, ki bo tudi znatno znižana, ali s trošarino pri bencinu za kmetijske stroje. Radi dragega bencina mnogi rajši mlatijo s cepci namesto s strojem. Kolika zamuda časa, ki je vreden več kot trošarina na bencin.

Tako vidimo samo na par primerih, da te davčne olajšave nimajo samo tega namena, da znižajo ljudem prehuda bremena, temveč predvsem ta namen, da jim dvignejo gospodarstvo ter tako zvišajo dohodke.

In prav to je edino prava gospodarska politika. V zadoščenje nam je, da tudi resnicoljubni protivladni listi v tem oziru pravilno ocenjujejo delo naših ministrov in poslancev v sedanji vladi. Odtod tudi dejstvo, da nobena protivladna stranka razen žerjavovcev ne dela ovir, da sedanji proračun ne bi bil pravočasno sprejet.

Narodna skupščina.

Narodna skupščina z mrzlično naglico nadaljuje podrobno razpravo o proračunu. Seje se vrše noč in dan. Žerjavovci oz. samostojni demokrati skušajo na vsak način preprečiti sprejetje proračuna in s tem tudi sprejetje velikih davčnih olajšav, ki jih je vlada sprejela. Ni še gotovo, ali se bo žerjavovcem to posrečilo ali ne.

Pretekli teden se je vršila najpreje debata o proračunu za ministrstvo vere. Radičevci so se ob tej priliki zopet gorko zavzemali za odpadnike starokatoličane, proti katoličanom in nekateri naravnost proti veri. Večina je proračun sprejela.

Nato se je začela razprava o proračunu notranjega ministra, ki se je znižal za 37

milijonov. Notranji minister Maksimović je ostro govoril proti radičevcem ter omenjal, da SLS zato sodeluje v vladi, da se uredijo v državi gospodarske nepravilike, da se proračun napravi čim bolj znosen in da se tudi bremena znižajo. Izjavil je tudi, da bo v kratkem povsod odpravil občinske komisarije ter izvedel občinske volitve.

Protivladni poslanci so se z veliko silo spravili nad notranjega ministra ter ga dolžili kot glavnega krivca vseh nasilij, ki se vrše zlasti na jugu države. Ob tej priliki so razni poslanci iz manjšine upravičeno napadali centralizem, ki je grobokop naše države. Najostreje je v tem smislu govoril hrvatski federalist dr. Žanič, ki je končal s pozivom na dr. Korošca, naj krepko vztraja na svojem proticentralističnem stališču.

V soboto je bil proračun notranjega ministra sprejet, na kar je prišlo na vrsto ministrstvo za narodno zdravje. Minister dr. Miletič je povdarjal, da se je splošno zdravstveno stanje po državi zelo zboljšalo, da se jemalarija že zelo omejila, zdravstvene naprave so se znatno pomnožile. Prihodnje leto bo posvečeno v prvi vrsti boju proti jetiki. Proračun je bil sprejet.

Ob navzočnosti vseh poslancev ter ob nabitosti polnih galerijah se je začela razprava o proračunu za zunanje ministrstvo. Velika napetost med občinstvom je vladala že zavoljo tega, ker so baš te dni Italijani začeli veliko hujskanje napram naši državi, češ, da hoče Italiji napovedati vojno.

Zunanji minister dr. Perić je podal poročilo o našem zunanjepolitičnem položaju. Njegov govor je cela zbornica napeto poslušala. Izvenel je v dveh smereh: 1. hočemo brezpogojno mir, zato skušamo z vsemi državami tudi z Italijo biti v prijateljskem razmerju in 2. Balkan balkanskim narodom. Zato naj se druge države ne vtičajo v naše razmere; s tem bo mir najbolj zagotovljen. Gorko se je spomnil Bolgarije, s katero se stalno zblizujemo, ter spomnil Rusije, s katero bomo takoj stopili v zvezo, kakor hitro bomo brez skrbi, da Rusija ne bo našega prijateljstva izrabljala za boljševiško agitacijo v naši državi. Odločno je protestiral, da zunanje nam sovražno časopisje širi neresnične vesti o naših vojnih pripravah, katerih nikjer ni ter poziva vse države, naj pošljejo svoje odposlance v našo državo ter naj pregledajo, če se kje vrše kakšne vojne priprave. Narodna skupščina je ministrov govor zelo toplo spre-

je, tudi protivladni poslanci so bili zadovoljni ter so govorili zelo umerjeno in mirno. Edino med govorom poslanca Trumbiča je prišlo do do tako burnih medklicov proti Italiji, da je moral predsednik sejo prekiniti.

Kako „Domovina“ laže.

»SLS ni storila česar se ničesar za Slovenijo.« Pedeželski žerjavovci, pomislite za trenutek! Vsa Slovenija se čudi, kako so mogli naši poslanci v tako kratki dobi doseči tolike uspehe, o katerih sta že poročala zadnji in predzadnji »Domoljub«, pa tudi drugi neslovenski, naši stranki nasprotni listi. Ne pretiravamo, da bo po zaslugi naših ministrov Slovenija razbremenjena za visoke milijone. — Pa poglejmo dalje! Ni to vse, vendar dejstvo je, da delavci se prejemajo od našega ministra ministra dr. Gosarja odobrene podpore za brenopolne, poljedelci in vinogradniki že lahko kupujejo, valed uspeha našega ministra dr. Kulovca carine prosta umetna gnojila in še se delajo nekatere ceste po ukazih našega ministra inž. Serneca. — Pa poslušajte se naprej! Samostojnodemokratski poslanec Demetrovič, torej poslanec Vaše stranke, se je te dni v zbornici pritoževal, da sedanji vlada z izboljški in dodatki k državnemu proračunu gre na roke le — Sloveniji. No, vidite, žerjavovci, tako pravi vaš poslanec, vi pa ogabno lažete, da SLS še ničesar ni storila za Slovenijo. Le naprej z lažjo, bolj ko boste legali, hitreje vas bo konec.

»SLS je glasovala za nespremenjene visoke davke.« Kaj ne, kako; grda laž! In čujtel! »Domovina« v istem članku sama priznava, da je sedanja vlada sklenila davčno oprostitev za nove zgradbe, odpravo 30 % izrednega pribitka na dohodnino, valed česar bo Slovenija za okrog 12 milijonov Din na boljšem, ugodnost štiriletnega odplačila davčnih zastankov, sprejemanje 20 % priznanic zamenjave kron v Din kot plačilo davkov, oprostitev davka na hranilne vloge in tekoči račun, odprava trošarine na cikorijo, karbid, sveče in pivo, valed česar bo samo v korist Slovenije prigospodarjeno letno več kot štiri milijone Din, nadalje znižanje taks pri prenosu posesti, oprostitev davka za razne izobraževalne prireditve itd. itd. Vse to ve in o tem tudi piše »Domovina« in vendar obenem drzno laže, da je SLS glasovala za nespremenjene visoke davke. Pa veste, kaj še pravi žerjavovski tednik? »Na naš (žerjavovski) pritisk so se izvršile nekatere olajšave.« O ti uboge reve! Še takrat, ko ste imeli dolga leta vso moč v rokah, ste delali ljudem samo škodo in prav nobene koristi, pa naj bi vi mogli prinesli kakršnokoli olajšavo danes, ko nimate na državno poslovanje najmanjšega vpliva in pri sedanjih vladnih večini najmanjše besede?

Kaj pa pravijo drugi protivladni časopisi? Navajajmo samo splitski »Jadranc«, ki je odločno proti vladi. V št. 11. z dne 17. t. m. piše dobesedno: »Z vstopom SLS v vlado v prvi vrsti pade v oči preobrat državne finančne politike, in sicer preobrat na boljše. Današnja vlada je predvsem uvaževala gospodarska in finančna načela, katera gredo

na tem, da se dvigne kmetijski stan, da se pomaga delavstvu, da se podpre obrt in trgovina in da se izbrisejo pogreške, ki so jih naredile prejšnje vlade. Namen današnje finančne politike ni ta, da naj bo finančni zakon stroj za izmogavanje ljudskih dohodkov, temveč, da ustvarja uspešna sredstva, kako dvigniti narodno gospodarstvo in obče državno blagostanje. Dosedanje vlade pa, ki so sprejemale in ustvarjale proračune, niso niti v najmanjšem spominjale na kako izboljšanje. Če gledamo vse to, tedaj ni pretirana trditev, da je z vstopom SLS v vlado prišel vanjo tudi nov duh, duh odvravljenja, duh ljudskih želja in potreb, duh socialnega pojmovanja države v najmodernejšem smislu. Teh dejstev ne more izbrisati nobeno strankarsko sovražstvo.«

Tako piše protivladni časopis, ki pa mu je resnica prva. Sedaj pa primerjaj »Domovina« in »Jutro«!

»SLS ni stavila za svoj vstop v vlado prav nikakih pogojev.« — Ne zavednih pristavev SLS, ampak naše politične nasprotnike, zlasti po deželi, naj spomnimo na veliki govor dr. Korošca, ki ga je imel na Vrhniki pred vstopom naše stranke v vlado. Rekel je: »Prišel bo čas, ko bo očitno vse, o čemer smo se pogajali. Prišel bo dan, ko se bo nedvomno izkazalo, da smo mislili na našega kmeta, delavca, obrtnika, uradnika, na vse stanovce, da nismo na nikogar pozabili.« — Besede dr. Korošca se uresničujejo. Dan da dnevom prinaša pošteno časopisje poročila v novih gospodarskih in drugih uspehih naših poslancev v korist vseh stanov. Vsi pravi Slovenci to priznajo, in celo nekateri žerjavovci, »Domovina« pa laže naprej.

»Klerikalci tudi pri proračunskih dopolnilih (amandmanih) niso pokazali volje za korist Slovenije.« — Salanska laž! Žerjavovci sami dobro vedo, da ima, največ jo zaslugi naše stranke, finančni zakon, ki ga je sestavila prejšnja vlada, skoraj pri vsakem členu izpopolnitve, dodatke in izboljške sedanje vlade, ki bodo v velikanski meri pripomogli tudi do boljšega gospodarskega položaja Slovenije. Ko so bili žerjavovci v vladi, so nakladali leto za letom večje davke. In kaj delajo ta trenutek? Zdjaj pa poizkušajo žerjavovci in tudi radičevci z obstrukcijo, z dolgovoznimi govori preprečiti, da bi bil proračun in z njim vse velike olajšave za naše ljudstvo pravočasno, do 1. aprila, sprejete. Iz gole strankarske zagriženosti in nevoščljivosti hočejo, da propadejo vse velike gospodarske pridobitve naših poslancev. Vprašamo pametne in trezne somišljenike vseh strank: ali ni ravnanje žerjavovcev in radičevcev pravo hudičevo delo? — Ali more le en zaveden, gospodarsko čuteč Slovenec samo en dan še podpirati obstoj našega naroda tako sovražne stranke in njih lažljivo časopisje?

»Za Slovenijo je zabeležila SLS le take uspehe, od katerih nima ljudstvo ničesar.« Kaj naj rečemo na tako blazno žerjavovsko trditev? Ali naj vnovič naštevamo vse velike pridobitve naših poslancev v korist slovenskega ljudstva v teku dobrega meseca? Ne! Kajti poznatemu številu politično pokvarjenih ljudi, ki so poštenost in

resnico že davno zavrgli med staro šaro, je vsako dokazovanje — zaman. Za nje velja samo en pomilovalen vzdih: »Bog daj norcem pamet!«

Kaj pišejo nasprotniki.

»Učitelji spadajo v šole, duhovščina v Cerkve, uradniki v pisarne, kmet mora biti toliko samozavesten, da bo sam po svojem preudarku odločeval, koga bo plačeval in koliko in zakaj,« modruje »Kmetijski list«. Dobro! Učitelji v šolo, duhovniki v cerkve, uradniki v pisarne; potem pa pojdimo še naprej: kmetje na polje, obrtniki v delavnice, mesarji v mesnico, delavci v tovarne itd. Kdo pa potem spada v politiko, kjer se delajo postave za učitelja, duhovnika, uradnika, kmeta, obrtnika, delavca? Ali naj to prepustimo vagabundom in potepuhom? Zakaj pa ste, ljubi samostojnoči, potem volili mesarja v državni zbor, zakaj pa ste hoteli postaviti duhovnika za kandidata v oblastno skupščino, zakaj pa ste poslali inženerja v naš deželni zbor? Mesar po vašem spada samo v mesnico, inženir samo v pisarno ali tovarno, duhovni samo v cerkev. Zakaj pošiljate kmeta v politiko, saj po vašem receptu spada kmet vendarle samo na polje? Vsaj takih budalosti ne pišite več in ne imejte svojih kmetov za tako neumne, sicer vam še ti uidejo, kar vam jih je ostalo.

»Ne gre, da bi nad milijoni kmetov odločalo kakih 10 fabrikantov in 5 bankirjev ali pa kakšna peščica pokvarjenih šolanih ljudi, ampak tista peščica se mora ravnati po potrebah ogromne večine,« razlaga glasilo samostojnočev. — Popolnoma pravilno in mi to vedno pravimo. Če ste o tem sedaj tudi vi prepričani, zakaj pa ste zadnjič v deželnem zboru glasovali z zastopniki »fabrikantov in bankirjev« in ne z ogromno večino slovenskih kmetov? Ali ste morda tudi vi tista »peščica, ki bi se morala ravnati po potrebah ogromne večine, a na škodo slovenskega ljudstva poizkuša razdirati kmetško slogo?

»Pečakajmo!« Pod tem naslovom prinaša zbegani »Kmetijski list« vrsto davčnih olajšav, ki so jih izposlovali naši poslanci tekom dobrega mesca. Razumljivo je, da »Kmetijski list« o vseh teh velikih pridobitvah SLS dvomi in mu ne gre v glavo, da bi moglo 20 »klerikalcev« v Belgradu v par tednih prišparati našemu ljudstvu milijone, dočim je okrog 60 radičevskih poslancev s Pucljem vred ni moglo doseči v 18 mesecih — ničesar za hrvatsko in še manj za slovensko ljudstvo. — In »Kmetijski list« piše hinavsko: »Priznali bomo tudi tej vladi zasluge, če se bodo res izkazale.« Pa glej, hinavca! Na sedmi strani istega časopisa sami poročajo o že izvršeni ukinitvi carine na umetna gnojila z veljavnostjo od 2. marca 1927, valed česar bodo slovenski poljedelci in vinogradniki, tudi Pucljevi pristaši, gotovo proftirali letno deset milijonov Din. Ali mislite, da našega ministra dr. Kulovca, ki je to izposloval, kdaj kaj omenja? »Glavna kontrola je to predlagala,« je poročal predzajpni »Kmetijski list«. — Tako ekrivajo samostojnoči pred svojimi lahkoverneži naše zasluge in

— blamažo svojega 18 mesečnega brezplodnega vladanja. Predlagal in zahteval je to dr. Kulovec, ljubi radičevci, pa nihče drugi. Le na dan z resnico!

»Zakaj ne vladajo kmetje«, izprašuje »Kmetški list«. Odgovor: v SLS ima naše kmetstvo ljudstvo odločilno besedo, ravnotako jo bo imelo v oblastni skupščini. In, če bi vi samostojneži ne bili glasovali svoj čas za centralistično urejeno državo, bi imel že več let slovenski kmet odločilno besedo v vseh slovenskih zadevah tudi v Belgradu. Kdo je torej kriv, da še danes naš kmet sam ne vlada v gospodarskih in kulturnih stvareh?

Hudiči, strahovi, atentati. »Kmetški list« je po oblastnih volitvah postal nekam »čuden«. Številka za številko piše o hudičih in strahovih, zadnjikrat pa celo o atentatih. »Klerikalci pripravljajo atentat na cestne odbore«, pravi. Samostojneži so namreč dobili v par cestnih odborih premoč, toda ne z zaupanjem ljudstva, ampak s pomočjo odposlancev žerjavovskega velikega župana. Ker hočemo, da vlada tudi v cestnih odborih ljudska večina, bo storila SLS vsekakor prav, da pomore tej do veljave. Takih »atentatov« bo gotovo, na žalost samostojnežev — še več.

Da bi svoje volivce potročali, prinašajo žerjavovski listi in seveda tudi »Km. list« razne predloge svojih poslancev, ki pa v seji oblastne skupščine še niso zagledali belega dne. Za obupane pristaše samostojnežev je to seveda potrebno, za večino SLS pa popolnoma brezpomembno, to naj tudi volivci samostojnežev in žerjavovcev enkrat za vselej vedo. Večina naših poslancev, ki nosi vso odgovornost, bo uredila po svoji volji vse, kar je za slovensko ljudstvo prav.

Iz dopisov v »Domovini«. Na Vrhniki se liberalci jeze, ker se zavedno ljudstvo ogiba »umestvenega in srčnokulturnega« delovanja žerjavovskih predavateljev. — Iz Dola pri Hrastniku se dopisnik zaganja v tamošnje kmetijsko zadrugo, ki krasno uspeva. Naj se raje zanima za »napredni« zavod tam nekje v bližini, da nekega dne ne zavre. — Iz Sv. Jurija ob Ščavnici se luduje liberalček na tam. župnika in župana, ker kot resnično napredna moža ne marata za tako petje in tamburanje, ki ima za cilj popivanje, ponočevanje in ples. — Ne zabavljati, temveč podpirati je treba vsako prizadevanje za trezno in moralno življenje, da bo slovenski narod zdrav in močan. Pravemu naprednemu delu je cilj navzgor k Resnici, ne pa navzdol — v blato in mlakužo.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu i. t. d.**

d Za 10 dinarjev pošljamo »Domoljuba« vsakemu naročniku samo četrt leta. Onim, ki so nam ob novem letu poslali samo 10 Din, koncem marca poteče naročnina in jim bo torej Domoljub ustavljen s 1. aprilovo številko, ako dotlej ne pošljejo nadaljne naročnine. Iz tega vzroka so zadnjič (v 10. številki) tudi vsi taki naročniki prejeli opomin s noložnico. Vsak naj se je torej točno posluži.

d Zavarovanje delavcev pri kmetijskih strojih. Na številna vprašanja, kaj bo v prihodnje z zavarovanjem delavcev pri motorjih, mlatilnicah, gopljih in enakih strojih na deželi, je poslal poslanec Franjo Žebot sledeče pojasnilo iz Belgrada:

Ker so se do sedaj vsako leto množile pritožbe kmetijskih gospodarjev radi postopanja bolniških, oziroma nezgodnih zavarovalnih uradov, in ker so bolniške blagajne predpisovale velika plačila za zavarovanje delavcev pri strojih, je minister dr. Gosar odredil naslednje: Stroji, motorji itd. se bodo sicer morali tudi v bodoče nmaniti, ali zavarovanje delavcev bo čisto drugače urejeno. Lastnik stroja bo dolžan zavarovati samo dve osebi in samo za tiste dni, ko bo stroj obratoval. Za obe osebi bo plačal na dan samo 1 Din zavarovalnine. Naznanilo in plačilo se bo izvršilo naknadno, torej po mlatvi. Zavarovanje se ne glasi na ime delavca, ampak samo na dve osebi.

Zadruška, občine ali kmetijske podružnice, ki majo motorne, parne ali kake take mlatilnice, oziroma druge kmetijske stroje, pa morajo zavarovati po štiri osebe. Tudi tu se zavarovanje ne bo glasilo na imena, ampak splošno na štiri osebe. Na dan bo treba plačati od vseh štirih oseb 3.75 Din. Naznanilo in plačilo sledi tudi tu za nazaj, t. j. ko je delo že dovršeno. »Središnji urad«, oziroma bolniške blagajne so že dobile tozadevna navodila od g. ministra.

Mislim, da je ta rešitev zavarovanja ugodna. Lažje bo kmet plačal za štiridnevno mlatitev 4 Din, nego bi v slučaju, če stroj zmečka delaven roko, plačal 20.000 Din stroškov in odškodnine, kakor se je to zgodilo lansko leto nekemu kmetu v mari-borskem okraju.

d Vlagatelji in upniki Slovenske banke d. d. Ljubljana, ki do danes še tega niso storili, se pozivajo v njih najnujnejšem lastnem interesu, da naznanijo svoje naslove in zneske svojih terjatev z obratno pošto Upniškemu odboru Slovenske banke, ki se je konstituiral 28. februarja 1927, kateri odbor bo v vsakem oziru zastopal koristi prizadetih. Prijave naj se pošiljajo na člana upniškega odbora g. Cirila Dolencea, ravnatelja Obrtne banke, Ljubljana, Kongresni trg 4.

d 60 letnico svojega rojstva je praznoval na sv. Jožefa g. major dr. Josip Čerin, višji kapelnik godbe Dravske divizije v Ljubljani. Svoj jubilej je proslavil z velikim koncertom. Možu, ki je za razvoj slovenske glasbene umetnosti toliko storil, iskreno čestitamo.

d Ali ste že brali letak, tistega namreč, ki vam ga je dal vaš poverjenik o Mohorjevi družbi? Kdor pridobi 10 novih članov, dobi pet knjig zastoj! Na delo! Če nimate članarine, urne noge in gladko besedo imate. Od hiše do hiše — pa si hitro zaslužite pet knjig.

d Brihtni sejmar. Da so Žerjavovi volilci bolj brihtni kot »klerikalci«, dokazuje sledeča prigodba, ki se je resnično dogodila na sejmu v Čušperku 11. t. m. Neki čevljar (ime zaenkrat iz usmiljenja zamolčimo, ni bil domačin) je razstavil na svoji stojnici lepo vrsto čevljev ter razvijal z neprestanim kričanjem (mož ga je imel malo pod kapo) sledečo reklamo: »Mi smo Žerjava volili! Kaj boste vi klerikalci! Pojdite, odkoder ste prišli!« Ljudje so ugebali, je-li to reklama za Žerjava ali za čevlje ter so rekli: »Ker smo vsi klerikalci, bomo pa šli!« In so se res na daleč ogibali stojnice brihtnega sejmarja.

d Pozor! V zadnjem času so preplavili naše kraje razpečevalci loterijske 2½% državne rente za vojno škodo. Našim ljudem, nepoznavajočim vrednosti tega papirja, ponujajo mnogi izmed teh obveznic po visoki ceni, ki daleko presega njegovo borzno vrednost. Veliko ljudi je bilo s tem občutno oškodovanih, ker so plačali, kakor čujemo, obveznice po dvojni borzni vrednosti. Omenjene obveznice se obrestujejo po 2½% in amortizirajo v 50 letih. Vsako leto se izplačajo 188 izžrebanim obveznicam še posebni dobitki. Obveznice torej niso prave srečke, ampak se samo en del amortiziranih obveznic nagradi s posebnim dobitkom. Borzna cena za te obveznice znaša približno 340 Din (za celo obveznico) v nominalni vrednosti 1000 Din. Onim, ki si žele nabaviti te obveznice, zaradi tega priporočamo, da se obrnejo naravnost na denarne zavode, kjer jih dobe po borzni ceni, ne kupujejo jih, pa ako se hočejo obraniti nepotrebne škode, od ljudi, ki s temi obveznicami krošnjarijo in jih prodajajo na obroke po ceni, ki pravo vrednost izdatno presega.

d Pismo iz Pittsburgha v Združenih državah Amerike. Dragi gospod urednik! Jaz dobivam »Domoljuba« že več časa in ga komaj čakam, da pride ter ga pregledam od konca do kraja. Kakor razvidno iz lista, imate pri vas boje s tako zvanimi rdečkarji in »naprednjaki«, ki tako kričijo, kako so za narod, v resnici so pa samo za svoj žep. V tem so si naši ameriški in vaši starokranjski naprednjaki pravi bratci. Koliko denarja so že nabrali po Ameriki, pa vse se je izgubilo po njih žepih. Enkrat so nabrali 60.000 za sirote v domovini, a porabili so vse sami. Potem zopet so si izmislili, da je tukaj treba zavetišča za stare ljudi. Nabrali so zopet precej tisočakov, zopet ni sluha ne duha niti od zavetišča niti od tisočakov. In koliko drugih malih akcij so priredili, pa vse se je porazgubilo. Kaj pa ameriški katoličani, ali kakor nas imenujejo; nazadnjaki. Ima-

mo številne cerkve in šole ter veliko število ljudskih domov. Ameriški katoliki pa daleko prednjačijo pred nami. Oni so ne bojijo pokazati, kaj da so. Vzemimo malo primerov. Mesto Pittsburgh je malo, nekaj nad pol milijona prebivalcev šteje. Ko se je meseca septembra začelo šolsko leto, je bilo 240.000 za šolo obveznih otrok. 105.000 jih je šlo v mestne šole, a 135.000 pa v katoliške. Zdaj pa poglejmo razliko. V mestnih šolah ni treba nič plačati, je vse prosto, še knjige. A v katoliških se mora vse plačati: mesečnina in knjige. Zakaj tukaj se mora vzdrževati vse od milodarov: cerkve, šole, samostani, bolnišnice, višje šole, vse vrste zavodov, kakor so zavodi za onemogle, slepce, gluhoneme, siromašne otroke ali otroke brez staršev. To vse vzdržujejo katoličani s svojimi prispevki. Zdaj pa naj naši ta rdeči ali kakor se imenujejo napredni pokažejo eno samo tako ustanovo.

John Golobič.

d Avtomatična telefonska centrala v Ljubljani je začela 18. t. m. delovati. Je to prva taka centrala v naši državi. Sedaj naročniku ni treba več klicati na pošto centralo, naj ga zvežejo s to in to številko — koliko čakanja in jeze je bilo večkrat pri tem — ampak se vsak naročnik kar sam naravnost zveže s številko, s katero hoče govoriti.

d Švedsko letalo pri Cerknici. Radi napake v motorju in radi goste megle, se je moralo v petek 11. t. m. ob 2 popoldne spustiti na tla švedsko vojaško letalo, ki je prihajalo iz Malmoja ter plulo proti Benetkam. Letalo se je spustilo na njive, ki leže ob glavni cesti Rakek—Cerknica. Globoko se se je pri tem zarilo v zemljo. O dogodoku sta bila takoj obveščena obmejni komisariat na Rakeku in okrajno glavarstvo v Logatcu. Pilot inž. Lindner in njegova dva spremljevalca so z največjim naporom spravili letalo na bolj suho in trdo zemljo proti nekdanjemu samostanu Loškemu. Ker pa je v nedeljo in ponedeljek v Cerknici deževalo, se letalo ni moglo dvigniti. Končno se je v sredo posrečilo pilotu, ki je zmetal z letala nepotrebno breme okoli tisoč kilogramov, se dvigniti preko Javornika proti Benetkam.

d Visoko naklado na dalmatinsko vino je sklenil mariborski občinski svet, ker je ugotovil, da se popije v mariborski občini 70 odstot. dalmatinskega vina in le 30 odstotkov štajerskega.

d Romanje k Sv. Heleni na Koroškem bo od 11. do 13. maja. Priglasje sprejema župni urad Javorje, p. Poljane nad Škofjo Loko, samo do tih nedelje, t. j. do 3. aprila. Kdor se priglasí, naj pošlje tudi 10 Din za stroške. Skupni potni list in avstrijski vizum bo preskrbelo vodstvo, ki bo zaprosilo tudi za polovično vožnjo od Ljubljane do Jesenic drž. meja. Vsak priglasenec naj sporoči: svoje ime in priimek, stan (poklic), ime svojega očeta, svoje bivališče (vas in občina). — Menda ni božje pčti, kjer bi se toliko skupno molilo, kakor na božji poti k Sv. Emi. Udeležimo se tega starodavnega potovanja tudi letos v prav obilnem številu!

d Zoološki vrt v Ljubljani. V Ljubljani se bo ustanovil pod Rožnikom zoološki vrt, v katerem bodo dobile svoje bivališče najrazličnejše divje in krotke, domače in tuje živali. Seveda primerno zagrajene, da so

jih občinstvu, ki jih bo hodilo gledat, ne bo treba bati. Živali se bodo začele zbirati le polagoma. Prvo žival, ki so jo dobili, je velik in krasen živ orel, ki ga je daroval ljubljanski muzej.

d Rusov v Jugoslaviji je 38.000, največ pa jih je na Francoskem in v Nemčiji, kjer jih je po 400.000. So to sami ubežniki, ki se ne upajo vrniti radi boljše življenja.

d Bogastvo v petih jajcih. Malo čudno se glasi ta naslov a je resničen. Dandanes je 40.000 Din naravnost bogastva. Dobro. Do tega bogastva lahko prideš na ta način, da si kupiš srečke od loterije dijaškega zavoda »Martinišča« v Murski Soboti. Ena srečka stane le 5 Din. Torej ravno toliko kolikor dobiš za pet jajc. Poizveti v župnišču, če še imajo gospodje kaj teh srečk, če ne, pa piši eno dopisnico na ravnateljstvo Martinišča in dobiš željene srečke. To pa čimprej ker bo žrebanje kmalu.

d Žrebanje loterije za zgradbo Ljudskega doma v Novem mestu je vsled nepredvidenih zadržkov odloženo na poznejši čas; dan žrebanja bomo pravočasno oglašili v časopisih. Akejski odbor za zgradbo Ljudskega doma v Novem mestu.

d Hud slamat mož. Iz Šmiklavža pri Vojniku poročajo: Pri nas so napravili fantje z godcem šalo, da so pripeljali nekemu dekletu slamatnega moža. Zasmehovani je v toliko zavrela kri, da je pograbila nož in z njim razrezala muzikantu harmoniko. Ta nastop dekleta je ujezil godca, ki je začel deliti udarce in iz prvotno nameravane šale se je razvil precejšen pretep in cela zadeva je na sramoto vseh, ki so nosili slamatnega moža, v rokah orožništva in sodišča.

d Smrtna nesreča. Ponesrečil se je v ponedeljek v gozdu Janec Prelesnik iz Goricevasi pri Ribnici. Ko je klesal drva, se mu je en hiod prevrnil tako nesrečno na trebuh in ga pritislil na drugi ležeči hiod na tleh, da se ni mogel ganiti. V tem položaju je revež ležal celih osem ur. Ker ga le ni bilo domov v mraku, so ga šli iskat in našli so ga še pri zavesti. Z velikim trudom so ga otavski možje rešili in so ga morali nesti skoro uro daleč v rjuhah domov. V nekaj minutah je nato doma umrl. Pokojnik zapuščal pet nedoletnih otrok in ženo ter še žive starše.

d Težka nesreča. 47letni delavec Franc Frlan je v Kokri pri Kranju razstreljeval kamenje v kamnolomu. Zavrtal je mino ter jo napolnil. Mina pa je predčasno eksplodirala. Ves naboj je priletel v obraz. Težko poškodovanega so prepeljali v Ljubljano v splošno bolnico.

d Utopila se je 14. t. m. 3 in pol leta stara hčerka g. Pečka Slavka iz Višnje gore v potoku Kožca. Našli so jo v Višnjici.

d Prekmurski požigalec prijel. Po novem letu je začelo greti v Prekmurju kar po vrsti. Takoj je bilo jasno, da je na delu hudobna roka. Požigov so osumili nekega domačina iz Ižakovec. Orožniki, ki so ga takoj zaprli, so dognali toliko obtežilnega proti njemu, in je zelo verjetno, da so zagrabili pravega. Vendar mislijo, da ni požigal iz maščevalnosti temveč da je imel tako holecen.

d Cigareta povzročila smrt. Od 17. na 18. t. m. je preočil v Lovrenčičevi gostilni v Sodražici sedlar Anton Knol. Ker zjutraj ni vstal, je šel gostilničar gledat kaj je z njim. Ker so bila vrata zaklenjena, je odprl okno in začutil močan duh po dimu. Zlezal je skozi

okno v sobo in našel Knola mrtvega na postelji. Tla so bila na dveh krajih ožgana in tudi odeja je bila sežgana. Dognalo se je, da je Knol v postelji kadil cigareto in gotovo med tem zaspal, nakar se je vnela odeja in Knol se je zadušil.

d Požar. Na sv. Jožefa dan popoldan je začelo greti v Voklem. Pogorele so štiri hiše in dva poda. Kdo je zažgal, se ne ve. Ker je vlekel močan veter, ognja niso mogli takoj omejiti.

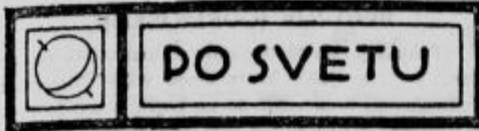
d Velika goljulija s ponarejenim čekom. 14. marca je v neko mariborsko posojilnico prinesel nepoznan gospod ček, izstavljen od tvrdke Ivana Baumann v St. Ljnu v Slov. goricah in glaseč se na vsoto 80.000 Din. Ker tvrdka Baumann čisto dviga in prikazuje velike vsote, je posojilnica tudi ta ček izplačala, ker je bil izstavljen popolnoma pravilno s Baummannovim podpisom in pečatom. Obvestila je izstavitelja čeka o izplačanju. Na veliko začudenje je drugi dan prišel v posojilnico sam g. Baumann ter izjavil, da ni omenjenega čeka izstavil ter je moral nekdo njegov podpis in pečat ponarediti. Posojilnica je zagonetno zadevo izročila policiji. Ker je osebni popis goljufa točno znan, se bo posrečilo ga kmalu izslediti.

d Neuspelo ugrabljenje mlade deklice. V sredo zvečer je hotel v Sarajevu nek mohamedanec ugrabiti 16 letno Ido Delić, ko je prihajala iz molinice od večerne molitve. Čakal jo je pred molinico z avtomobilom in jo hotel odpeljati. Na njen krik so takoj prišli stražniki in so zadržali avto, tako, da je bil nasilnež na mestu aretiran in ni imel več časa pobegniti.

d Družba sv. Mohorja na Prevaljah je izdala povest »K r u h«. Spisal jo je Matija Malešič. Zveni kakor bridka pesem o Slovenski Krajini (Prekmurju), o kateri še doslej nimamo leposlovnega dela. Razodeva nam vso grenkost kruha, ki si ga morajo služiti revni Krajinci s tem, da hodijo bogatašem po Ogrski in Slavoniji obdelovat veleposestva pod vodstvom palirjev. Tako gorko in živo je pisana ta povest, da jo bodo bravci brali z največjim užitkom. Dobi se po vseh knjigarnah in stane za ude broš. 21 Din, vez. 30 Din, za neude broš. 28 Din, vez. 40 Din.

d Konec modernega Judeža. Pred kratkim si je na Francoskem s samomorom končal svoje življenje neki Žan Bidgén, ki ga je vlada ob času, ko je najhuje preganjala vero in cerkev, nastavila kot ogleduha, katerega naloga je bila, da je skrivaj opazoval oficirje, če hodijo v cerkev ter če pošiljajo svoje otroke v verske šole. Kogar je kot takega naznanil vladi, je bil takoj odpuščen. Na tisoče francoskih družin je tako ta mož pahnil v bedo. Dobil je zato 80.000 frankov kot judežovo plačilo. Ko je neki katoliški poslanec v državnem zboru omenjal to grdobjo, je nastal tak vihar, da je vlada pri tem skoro padla. Bidgén pa je bežal iz Pariza na deželo, kjer ga je zdaj doletel Judežev konec.

d 10 fašistovskih zapovedi. Vsak fašist nosi pri sebi drobno knjižico, v kateri je teh 10 fašistovskih zapovedi: 1. Vedi, da fašist ne sme nikdar verovati v trajen mir. 2. Dnevi, ki si jih prebil v ječi, niso nikdar izgubljeni. 3. Domovini služiš tudi s tem,

Italijani hujskajo proti nam. Italijani bi radi čimpreje zasedli Albanijo in tako zagospodovali na Balkanu. Ker pa brez nadaljnjega ne morejo vkorakati v Albanijo, pripravljajo italijanski agenti v Albaniji navidezno vstajo, Italijani se pa med tem vneto oborožujejo. Da bi pa svoje nakane pred svetom prikrili, so pričeli hujskati proti nam, češ, da se mi pripravljamo na vojno, zoper Italijo. V svojih časopisih pišejo, da se v naši državi na vseh mejah z Italijo vrše velike vojske priprave, da je naš generalni štab že izdelal mobilizacijski načrt zoper Italijo in da jo mislimo vsak čas napasti. S takšnimi lažmi hočejo Italijani varati svet in opravičiti svoje priprave.

Bolgarski kralj za prijateljstvo z našo državo. Bolgarski kralj Boris je te dni sprejel našega novega poslanika. V pozdravnem govoru je naglašal, da vedno stremi za zblizanjem obeh sosednjih držav. Zagotavljal je, da bo vedno delal na to, da bo med obema državama vladalo iskreno prijateljstvo.

Italijani vozijo Slovence na Kitajsko. Po dogovoru z Angleži so tudi Italijani poslali nekaj svojih čet na Kitajsko, ki naj bi pomagale braniti Angleže pred Kitajci, ki hočejo biti na svoji zemlji sami gospodarji. Med te čete so Italijani vtaknili precej Slovencev, ki naj tam za tujce prelivajo kri. Za vojsko so Slovenci dobri, doma jih pa povsod zapostavljajo in preganjajo.

Stroge odredbe proti delavcem na Angleškem. Angleška vlada je izdelala načrt zakona, ki vsebuje stroge odredbe proti delavcem. Po tem zakonu bodo vsi štrajki prepovedani (kakor pri nas po zakonu o zaščiti države). Državni uslužbenci pa sploh ne bodo smeli biti člani strokovnih društev, ki se kaj s politiko pečajo.

Bivši albanski predsednik Fan Noli toži Italijane pred Društvom narodov. Bivši albanski predsednik Fan Noli, ki ga je pregnal sedanji poglavar Albancev Ahmed Zogu, je poslal Društvu narodov pismo, v katerem opozarja, na albansko-italijansko pogodbo, s katero hoče Italija spraviti Albanijo pod svojo oblast. Fan Noli poziva Društvo narodov naj poseže vmes in napravi red, ker drugače na Balkanu ne bo konca nemirov.

Južno-kitajska armada je odkorakala v Šangaj ter s tem zadala severni armadi smrtni udarec. Za Angleže bo to imelo slabe posledice. Južna armada zagrizeno sovraži vse tujce ter hoče dati Kitajsko Kitajcem.

da hraniš posodo z bencinom. 4. Puška in ostale vojne potrebščine so za to, da jih hraniš, ne pa, da jih hraniš za vojsko. 5. Torvariš mora biti tvoj brat, ker s tabo živi in misli kakor ti. 6. Ne reci: vlada toliko plamni, ker ti si tisti, ki plačaš, a vlada je taka, kakoršno si ti hotel in radi katere nosiš svojo sedanjo uniformo. 7. Disciplina je solnce vsake armade, brez nje ni vojakov, temveč zmeda in poraz. 8. Mussolini ima vedno prav. 9. Za prostovoljca ni milosti, če ne vrši svoje dolžnosti. 10. Ena reč ti mora

p Napetostmed Italijo in Jugoslavijo. Te dni se je po celi Evropi raznesla novica, da bo Jugoslavija napovedala Italiji vojsko radi Albanije. Te novice je razposlala v svet Italija zato, da prikriva svoje ogromne vojaške priprave, s katerimi menda misli zavojevati pol Evrope in še pol Azije in zato, da izpelje pažnjo od albansko-italijanske pogodbe na drug tir. Z albansko-italijansko pogodbo je stopila Italija z eno nogo na Balkan ter hoče polagoma dobiti v Albaniji trdna tla. Zato bi rada par mest dobila čisto v svojo pest. To pa ni mogoče brez vojaškega vpada. Da bi pa mogla to izvršiti, razširja po svetu novice, da Jugoslavija pripravlja vojni pohod v Albanijo, vsled česar bo Italija seveda primorana Albanijo — braniti. Tako se delajo vojske. Jasno pa je, da Jugoslavija čisto nič ne pripravlja. Tako odločno izjavo je tudi podal naš zunanji minister. Tudi Društvo narodov ne bo dopustilo, da bi prišlo do kakšnega spopada. Mussolinijeva drevesa tudi ne bodo zrasla do neba. Čim višja so, tem huje jih bo nekoč vihar polomil. Zato le mirno čakajmo. Babilonskega stolpa še nikjer niso dozidali.

p Nova obtožnica proti Maksimoviću. Pred enim mesecem so nabasali veliki kanon proti notranjemu ministru Maksimoviću radičevci. Toda nabasali so ga s slamo in zato je bil učinek tudi temu primeren. Narodna skupščina se je smejala strašni nerodnosti radičevcev, ki kanon namesto z granato nabašejo s slamo. Skupščina je obtožnico zavrnila. To pot pa so nabasali kanon Davidovičevi demokrati ter ga namerili proti Maksimoviću. Vse se pa zdi, da to pot ni nabasani z radičevsko slamo, temveč s pristnim nabojem, ki bo težko padel, kamor bo padel. Notranji minister bo moral vse sile napeti, da bo kanon, ki je nanj namerjen, pravočasno drugam obrnil, kjer strel ne bo nevaren. Obtožnica obsega 38 s strojem pisanih stvari ter navaja najrazličnejša nasilja, ki so se izvršila tekom zadnjih dveh let ob priliki raznih volitev in drugih prilik. Obtožnica dokazuje, da to niso samo slučajji, temveč načrt, ki da je izhajal od notranjega ministra. Obtožnica zahteva, da se minister izroči sodišču. Žerjavci obtožnice niso podpisali, ker so sami zelo prizadeti — saj so baš žerjavci najbolj divjali ter uvajali neznošno strahovlado v celi državi. Obtožnica bo prišla na vrsto v narodni skupščini po 1. aprilu.

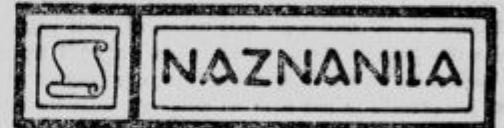
biti nad vse draga: življenje Mussolinija.

★ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Ameriške posle, pooblastila in sploh vse inozemske zadeve, tudi v Južni Ameriki, oskrbi hitro in ceno dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, poslojše Ljudske posojilnice.

d Lovsko orožje popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. Kaiser.

p Boj med Radićem in Puceljem. Radić je že dolgo hud na Pucelja. Še ko so bili radičevci v vladi in je bil Pucelj kmetijski minister, je Radić večkrat javno pogodrnjal zoper Pucelja. Zadnji veliki neuspehi pri oblastnih volitvah pa so Radiću dali novo pobudo, da udari po Pucelju. Seveda nekateri Puceljevi osebni neprijatelji v samostojni stranki pridno prilivajo olja v ta ogenj Radičeve jeze. Radičev glasilo »Dom« je sedaj s korobačem udaril po Pucelju. Pravi, da odbori kmetijske stranke v Ljubljani in Mariboru nič ne delajo in da so vsa prva mesta v vodstvu stranke v rokah takozvanih kmetijcev, ki nastopajo povsod v imenu g. Pucelja. Radić zato napoveduje, da bo imel 24. aprila sestanek v Ptujju, kjer se bodo razmere razčistile, da bo vodstvo Kmetijske stranke v Sloveniji vzel on sam v roko ter da bo začel izhajati nov časopis, ki bo tak, kakršen je radičevski »Dom«, le da bo pisan slovensko. Pod ta oklic se je podpisal Štefan Radić kot vodja hrvatske in slovenske seljaške stranke. — Kako se bo ta boj končal, ne bo velikega pomena za Slovenijo, vendar bo gotovo vsakogar zanimalo. Zato bomo o vsaki večji novosti v tem oziru naše bravec obveščali.

n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajeno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vpsolati naprej, lahko v znakmah. Brez vnaprejšnjega plačila se objava ne priobči.

n Šmarino ob Savi. Pevsko društvo Škrjanček priredi na praznik 25. marca 1927 ob 3 popoldne igro »Veseli dan« v pevski dvorani v Šmartnem. Če vam je za smeh in kratek čas, pridite pogledat nas.

n Pristréna zahvala. Vsem darovalcem podpore za poplavljenec in vsem, kateri so nabirali in vodili in delili podpore nam ponesrečenim in s tem pomagali iz največje sile, v katero smo prišli po povodnji, viharjih in boleznih pri živini, se pristréno zahvalujemo in kljubemo: živeli vsi, kateri imate srce za trpeče ljudstvo. — Bog z vami! — Medvode, dne 30. marca 1927.

n Katoliško prosvetno društvo v Retečah pri Škofjiloki uprizori 25. in ponovi 27. marca ob pol 4. uri igro v 9 slikah »Ben Hur«. Vabimo Vas, pridite!

Kamgarn za moške obleke

se dobro kupi

R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

Na semnju je prodajal trgovec razglednice. Ko je imel samo še dve, je zaklical: »Tukaj imam zadnji dve karti, pet za en dinar, kdo hoče?«

PO DOMOVINI

IZ BREZNICE.

Naš »Društveni dom« je skoro dokončan. Lahko smo Brezničani nanj ponosni. Strokovnjaki pravijo, da se le malo dvoran v Ljubljani lahko meri z našo dvorano. 16 m je dolga, 9 m široka, 6 m visoka. Velika galerija je v ozadju tu tudi na obeh straneh. Oder je 8 m globok in 9 m širok. Kulise nam slika mojster Narodnega gledališča v Ljubljani g. Skružny. Uprizorili smo že pri nabito polni dvorani opereto »Mlada Breda« dvakrat in na praznik 25. t. m. ob 6. uri zvečer ter v nedeljo 27. t. m. ob 3. uri popoldne bomo pa spevoigro v sedmih dejanjih »Grajski lovec« zopet z novimi kulisami. Pa ne samo degrajen, tudi plačan je naš »Dom« razen odra, ki ga pa upamo tudi letos že plačati, če bo Bog dal srečo in blagoslov našem delu in trudu.

SELA ŠUMBERK.

Minuli so dnevi poljšjega lova, minula zima. A ne mislite, da smo spali po zimi, o ne, mislili smo na pomlad. Nabrali smo novih članov pred letom ustanovljeni sadjarski in vrtnarski podružnici, osnovali in napravili lep podružnični vrt z 2000 sadikami. Prošli mesec pa smo ustanovili tudi gasilsko društvo, ki obeta meseca maja prirediti lepo veselico na našem šumberku. Mnogo je izletnikov, ki jih privabi ta naš hrib na svoj vrh, odkoder se nudi prekrasen razgled na divno Gorenjsko ter na naše slikovito dolenske vasiče. Na veselico pa vabimo tudi vse one, ki nas niso še nikdar posetili.

Vso bližnjo okolico opozarjamo in prosimo, da podpira poblaščenec gasilskega društva, ki bodo pobirali prostovoljne darove v blagu in denarju za prireditve, ki naj bi uspela kolikor mogoče sijajno ter privabila mnogo izletnikov. Natančnejši vzpored objavimo že ob času.

MOTNIK.

V nedeljo, dne 6. junca se je vrnil pri nas redni občni zbor naše hranilnice in posojilnice, katera je v preteklem letu delovala kot še nobeno leto poprej. Iz poročila načelnstva, v imenu katerega je poročal župan K. Novak, je razvidno, da je ljudstvo dobilo zaupanje v domači denarni zavod, kateri je ustanovljen za pomoč in povzdigo gospodarstva. V letu 1926 je bilo hranilnih vlog 359.425,65 Din, kar je izredno visoko za majhen okoliš, koncem leta 1926 so znašale hranilne vloge 667.625 Din. Odbor načelnstva in nadzorstvo je pa tudi v polni meri izvrševalo svojo nalogo. Imelo je skupno 28 sej, v katerih so se dovoljevala posojila samo le dobrim in zanesljivim zadržnikom. Ker deluje naša hranilnica dobro in ker se iz čistega dobička naša hranilnica dobro in ker se iz čistega dobička naša hranilnica dobro in ker se iz čistega dobička naša hranilnica dobro in ker se iz čistega dobička naša hranilnica dobro, se vsem priporoča, naj vsak brez skrbi in pomisleka vloga svoje prihranke v domači denarni zavod. Naše geslo naj velja: Svoji k svojim!

PODVIN PRI MOŠNJAH.

Naša plemenita gospodarica je poslala iz tujine 1000 Din nagrade v priznanje, zahvalo in vspodbudo našim spretnim gasilec, ki so nam pri požaru dne 4. marca s požrivovalnim delom rešili vsa večja posejpa. — Oskrbnica.

BREZJE.

V gostilni št. 70 na Brezjah je tekem četrt stoletja, odkar stoji, krčmarilo približno 10 gostilničarjev. Zdaj je gostilna zaprta. Prišla je v nove roke. Sedanj gospodar bo veleprostorni salon na

javni dražbi prodal. Kupec ga bo podrl in material odpeljal. Glavna vrednost je v strešni in zidni opeki, v šipah in strešnem lesu.

BEGUNJE NA GORENJSKEM.

G. dopisniku predzadnje »Domovine«, je kakor videti zelo napoti dvorana Izobraževalnega društva, ki se bo zidala. Tako besno udriha, kakor da bi res klerikalci vse do golega slekli, dasi so bili prostovoljni prispevki in je dal vsak, kar je sam hotel. Nadalje opisuje, da dela naš tamburaški zbor konkurencu gasilskemu zboru. Ali pa veste, g. dopisnik, kakaj je bil gasilski tamburaški zbor ustanovljen. Zato, da bi društvo s tem poživilo. Koliko se je poživilo, se pa pokaže udeležba pri pogostih gasilskih vajah.

IHAN.

Zadnji dve nedelji smo imeli dvoje krasnih predavanj. Prvikrat nam je govoril dr. Rožič, drugič prof. Mazovec. Polna dvorana je z velikim zanimanjem sledila temeljitim predavanjem. — Prilodnjo nedeljo igrajo naši fantje »García Moreno«. — V nedeljo 3. aprila odkrijemo spominsko ploščo v vojski ostalih vojakov po sv. maši ob desetih. Govori bivši vojni kurat g. Bonač.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

V zadnji številki smo poročali o občinski proračunu za tekoče leto, v današnji pa se hočemo ozreti na občinski računski zaključek za preteklo leto. Vsega denarnega prometa je bilo 287.701,45 dinarjev; t. j. precej nad 1 milijon kron in sicer 157.326,42 Din dohodkov in 130.375,03 Din izdatkov. Preostanek znaša tedaj 26.951,39 Din. Glavni vir dohodkov so bile, kakor v letošnjem, tako tudi v lanskem letu, doklade (od vina, žganja, piva itd.), ki so znašale 115.255 Din; razne policijske globe in takse za godbena in plesna dovoljenja so prinesle znesek 8655,25 Din in občinski lov 6000 Din. To so vse večje postavke med dohodki, vse ostale so pod tisoč dinarjev in ni mesta, da bi navedli tu vse. Med izdatki zavzema najvišje mesto izdatek za šolo na Ježici, ki je znašal 29.355,90 Din in za šolo pri Sv. Petru, ki je znašal 14.629,88 Din; skupaj tedaj 43.985,18 Din; za popravo občinskih poto in pa za napravo plugov za oranje snega se je izplačalo 25.880 Din, ubožnih podpor se je izplačalo v znesku 15.229 Din, za požarne rezervoarje v Tomačevem in Jaršah se je izplačalo 10.000 Din, poslovni stroški so znašali 12.970 Din, odboroma za spomenik in vojni padlih občanov se je nakazalo 4000 Din; za poplavljenec na Gorenjskem in v Ljubljanski okolici se je nakazalo 2500 Din. Številnih manjših postavk pa tudi tu iz zgoraj navedenega razloga ne navajamo. Iz vseh teh števil je razvidno, kako obsežno je denarno občinsko gospodarstvo, razmeroma ne ravno velike naše občine. Iz njih pa se tudi vidi v veliki meri delo občinskega odbora. Dodatno k vsemu temu omenimo še, da se je bilo v preteklem letu likvidiralo takozvano aprovacijsko vprašanje, ki je napravljalo ves čas po vojni nekaternikom toliko skrbi. S tem v zvezi se je vršila v dobi Žerjavovega gospodarstva v Sloveniji tudi večdnevna od velikega župana naročena revizija občinskega gospodarstva v zadnjih letih, ki pa je prinesla bivšemu županu popolno zadostženje. — V zadnji številki se je urinila pometa in sicer glasiti bi se moralo 200% doklad na državno trošarino na vino in 20% na direktne davke, ne 200%, kar sedaj popravljam.

BEGUNJE (GORENJSKO).

Tukajšnji stalni dopisnik »Domovine« se za letova v naše ljudi, ki iz svoje volje prispevajo za »Društveni dom«. Nič se ne boje, bomo že brez vas postavili dvorano. Saj vam preveč ne zamerimo če človeku ne gre vse po sreči, opleta na vse strani

RAKA.

Pri nas imajo nekateri posestniki še precejšnjo zalogo starine — predlanskega prideleka. Da je zadnja leta pri nas kupčija z vinom tako slaba, ni kriva temu kvaliteta in tudi ne konkurenca drugih vin temveč so temu v obilni meri krivi nekateri krčki gostilničarji in vinski trgovci, kateri tovarnika od nas odvračajo — seveda v svojo korist — s tem, da naša vina slabo ocenjujejo. Da predlanski pridelek splošno ni slab, priča baš to, da imajo š danes mnogi prav dobro ohranjenega. Pa tudi lanskega prideleka je še dosti. Cena je okrog 5 Din za liter. Interesenti pridite se sami prepričati; ne bo vam žal!

ŠT. RUPERT PRI MOKRONOGU.

Deset tednov je trajal v društveni dvorani državni gospodinjski tečaj, ki je, kakor upamo, rodil bogate uspehe. Vsa to je pokazala zaključna razstava, ki je glede raznovrstnosti in lepote izdelave obiskovalce presenetila. — Orlovski odsek radi omejitve prostora ni mogel tako pridno telovaditi, kakor bi rad v zimski sezoni, ker ga je oviralo pomanjkanje prostorov. Toda vseeno je mogel nastopiti 19. marca 1927 s telovadno akademijo, ki je razen par malenkostnih napak lepo uspela. Le žal, da je bilo med občinstvom premalo staršev naše mladine, ki bi lahko od nje odnesli najlepšo vstise. — Na Matero bože dan 25. t. m. priredi pevski odsek spevoigro »Mlad Breda«. Kot namerič bodo na sporedu lepe pesmi, ki jih pojeta mešani in moški zbor.

STUJENEC PRI SEVNICI.

Dekliška Marijina družba je ob priliki obstoja 25-letnice priredila na svečnico krasno igro Imelda v dvorani g. Alojzija Janca. Na željo se je igra ponovila. Nato se je ustanovilo izobraževalno društvo Ljudski oder, katerega namen je prirediti domače igre, ustanoviti domačo knjižnico in še mogoče sezidati Ljudski dom. Društvo je že dne 20. februarja priredilo igro Trije ptički, ki je bila prav štilno obiskana in isto ponovilo na pustno nedeljo. Pri prireditvah je sodeloval deloma domači ceriv. pevski zbor, deloma pa moški zbor pod vodstvom tukajšnjega organista. Društvo pripravlja za Veliki ponedeljek krasno igro Miklovo Zalo. Omeniti moramo še, da je Kmetijska družba priredila tujaj dne 19. in 20. febr. dobro obiskan kmetijski tečaj

OSILNICA.

To pa ne bo dobro za dr. Sajovca. Kaj pa? Dpis v »Samoupravlj« poroča, da 90% eslinščki faranov komaj čaka, da g. župnik odide. Njegovi prijatelji pri nas so že večkrat grozili, da bodo postali klerikalci, kakor hitro g. župnik odide. In potem g. dr. Sajovc ne bo imel pri nas niti v gostilno kam zahajati. Če pa temu ne bo tako, so naši prijatelji dr. Sajovca tudi deležni nemožnosti, ki jo g. župniku očitajo, ker so na ves glas zahtevali, da niso proti SLS. — Pa kaj se jim smije, da bo g. župnik občinski odbor dal razpustiti? Čemu? On itak odide, in potem smo vsi pri SLS!

LESE.

Februarja sta spet umrli dve osebi: 8 mesecev stara Frančiška Pernuš in 70letna Marijina hči Marija Krsnik, ki so ji pevke iz Marijine družbe pod vodstvom g. organista šolskega upra

IZOBRAZBI

Križev pot misijonarja Kereca.

(Dalje.)

Misijonar skozi dva dni ni hotel ničesar zavžiti. Ponovili so se mu želodčni napadi, pa tudi pretrpel je mnogo; telo, zlasti še rebra je imel pobita, tako da se vso noč ni mogel nič odpočiti. Zjutraj ob treh je hotel vstati in iti proti reki, da bi si poiskal čoln, s katerim bi odrinil v Makou in odtod proti Šeki ali pa v Makao, kakršnokoli zvezo bi pač preje dobil; a za potovanje je bil popolnoma nezmožen. Šele sedaj je prav čutil posledice udarcev, in ves otekel je bil. Še bolj pa je bil potr radi skrbi za svoje kristjane in svoj misijon. A moral je ostati še en dan in eno noč v pagodi; vedno je pričakoval novic iz Taomuna, da bi vedel, kako se stvari tam razvijajo.

V nedeljo zjutraj, 2. januarja, je dospelo še nekaj kristjanov na misijonsko postajo. Pridigoval jim je katehist; naznanil jim je, da so oblasti očitno začele preganjati kristjane in da je bil misijonar izgnan. Izrazil jim je misijonarjevo in svojo željo, naj potrpežljivo prenašajo ta križ in vztrajajo v veri. Misijonar bo gotovo posredoval pri oblasteh v Šeki ali Makao. Ni pa še končal svojega govora, ko so oboroženi vojaki udri v misijon in z nasajenimi bajoneti pregnali katehiste ter zagrozili s smrtjo vsakomur, ki bi se drznil priti v misijonsko postajo, da bi tu opravljal kako versko

vitelja Ivana Zupana zapele v srce segajočo nagrobnico. — V nedeljo, 18. t. m., se je vršil XVIII. redni občni zbor naše Hranilnice in posojilnice, na katerem je g. načelnik župnik Ahačič podal to-le razveseljivo poročilo: Naša mala zadruga je imela v l. 1926. prejemkov Din 324.750,54, izdatkov pa Din 321.260,57, prometa Din 646.011,11, posojil Din 43.395,25, hranilnih vlog Din 207.921,07, št. dneva dobljka Din 703,72, čeprav je bila dala v gospodarsko-kulturne namene Din 1915,75, rezervnega zaklada koncem leta 1926 Din 4841,98, za ostalih obresti posojil celih Din 1,83, pri Zadrugi zvezi Din 160,742, skupnega imetja Din 213.129,05. Članov je štela 51, načelnstvo se je sestalo k 10 sejam. Zadruga torej izobno ustreza svojemu namenu. Smo lahko hvaležni, da jo imamo. Oklepajmo se je z vsem srcem in vneto sodelujmo pri njenem napredku in procvitu!

PREČNA.

V nedeljo 18. t. m. je bil dobro obiskan shod kmetске zveze. Zelo zanimive stvari smo zvedeli iz političnega življenja po svetu, zlasti še o delu, ki so ga zvršili ministri Slov. ljudske stranke, odkar so na vladi. Spoznali smo, da se je po zaslugi SLS začelo gospodarsko življenje v državi zboljševati, da so se davki znižali, razne takse in carina ne umetna gnojila in galice znižala in da so se ceste začele popravljati itd. SLS je res naša skrbna mati. Samostojneži in žerjavovci so nam prinašali le povišanje davkov in podražanje stvari, ki jih le povišanje rabimo. Ti so naši škodljivci, zato jih nikoli več ne bomo volili. Z veseljem smo sprejeli poročilo o začetnem delu v deželnem zboru.

opravilo. Nekoga, ki se je skliceval na pravico in svobodo vesti, so ranili. S surovo silo so iztirali katehista, kristjane pa razpodili s pokanjem pušk. Katehistinja se je z neko starko zaklenila v misijonsko postajo, drugi so se razšli. Katehist je odrinil naravnost v Taj-ček-ham, da bi poiskal misijonarja in mu poročal o dogodkih. Vse to je misijonarja g. Kereca silno potrlo, posebno da je bil ranjen eden iz njegove črede. Potolažiti je hotel svoje razkropljene in preganjane ovčice, zato je napisal sledeče pismo kristjanom in naročil katehistu, naj skrivaj obiskuje vernike ter jim bere misijonarjevo pismo:

»Predragi v Jezusu Kristusu!

Prišla je grenka ura preizkušnje nad nas. Hudobni duh se nam je zoperstavil in nas želi potepati. A preljubi bratje in sestre, izkažimo se v tej uri poskušnje, da smo močni v veri, spominjajoč se svoje krstne obljube.

Primerjajmo ta temni čas z viharjem tajfunom, ki vihra nekaj dni in vse razdira; a samo nekaj dni, nato pa zopet zasije milo solnce, in kar je zlomljenega in podrtga se popravi, znova porastejo rastline, še svežje. Sevoda se posledice viharja vedno čutijo dolgo časa; tako bo tudi po naši uri poskušnje. Vztrajajmo v ljubezni do Boga, ki je usmiljenega srca in zna tudi zlo obrniti v dobro. Gotovo bo njegovo očetovsko oko čuvalo nad nami; tudi mi pokažimo, da smo njegovi zvesti in stanovitni otroci, ne samo v času miru in pokoja, ampak tudi, ko vihra nad nami preganjanje.

Nikomur nismo storili nič hudega, niti se pregrešili v kaki postavi proti koncu; naša vest je čista in naša kri nedolžna. Zato lahko z mirnim srcem pričakujemo večnega plačila za vsako trpinčenje in sovraštvo, ki ga moramo te dni prenašati. Bodimo v srcu podobni Jezusu Kristusu in nesimo svoj križ z njim na goro Kalvarijo, vdani v voljo božjo izpijmo grenki kelih, da bomo potem v nebesih vživali sladkost na večne čase.

Kakor prvi kristjani v apostolski dobi, tako bodimo tudi mi eno srce in ena duša v vsaki bridkosti, iščimo le blagor naših bratov poganov ter zveličanje svojih in njihovih duš. Dajmo jim v tej težki uri dober zgled potrpežljivosti in stanovitosti v dobrem. Prosim vas, vztrajajte in iščite tolažbe v goreči molitvi. Ko jaz dospem v Šeki ali v Makao — ne vem še kam me bo božja previdnost preje napotila — bom takoj ukrenil potrebno pri merodajni oblasti za našo obrambo. In ko mi bo prvič mogoče pristopiti k oltarju, vas bom vse vklebnil v presveto hostijo, da združeni z Jezusom junaško prenesemo svoje grenkosti radi Njega.

Vi se za menoj nikakor ne žalostite, naj me zadene karkoli. Ako sem jaz v tem hipu potr, sem radi vas potr in žalosten, ker vidim vašo nedolžnost izpostavljeno volkovom. — Spominjajte se zaščitnice naše kapele, Marije Pomočnice kristjanov; naj

vas ona krije s svojim materinskim plaščem in ščiti pred vsako nevarnostjo.

Pozdravljam vas vse najprisrčneje in vas objemam v presv. Srcu — Jožef Kerec, misijonar.

Misijonar je imel mnogo povedati svojemu zvestemu katehistu. Govoril mu je o mučniški kroni in ga prosil, naj vztraja, pa naj preti še taka sila. Po možnosti naj obiskuje kristjane in jih tolaži, da ne izgube poguma. — Spremljal ga je dober kos poti. Prosil ga je, naj se vrne, če mogoče, ter mu prinese v pagodo brevir in kelih.

Važnost katoliškega časopisja.

2. februarja 1927 so imeli francoski krščanski časnikarji v Parizu svoje letno zborovanje. Običajnemu banketu, ki je sledil posvetom, je predsedoval poseben odposlanec svetega Očeta. Zastopnik časnikarjev Georges Soyau je med drugim povdarjal, da morajo vladati nad vsem našim življenjem tri visočine: gora Sinaj, kjer je dal Bog Mojzesu deset zapovedi, Golgota, kjer je Kristus s smrtjo na križu osvedočil in ovekovečil svoje božje odposlanstvo in Vatikan, dom sv. Očeta, Kristusovega namestnika. — V odgovoru je povdarjal apostolski nuncij Maglione med drugim sledeče: »Časopisje je kralj sveta. To je izjavil že papež Paj X., ko je blagoslovil pero nekega časnikarja, povdarjajoč, da bi za ohranitev dobrega katoliškega tiska rad žrtvoval vse, tudi križ na svojih prsih, cerkvena oblačila in vse pastirstvo. — Papež Pij XI. je za proglasitve svetnikom Petra Canisiusa pohvalil zvestobo in vztrajnost v veri romarjev iz Freiburga v Švicji in je navegel, glav. pripomočke, da so ostali neomajno zvesti, to so njih izborne verske in politične organizacije in njih izvrstno časopisje.« — Od čitanja dobrega ali slabega časopisja je odvisno, kakšen bo človek in človeška gružba. Dobro katoliško časopisje vodi k Bogu in Cerkvi, protiversko ali brezbarvno pa proč od obeh.

Pomembne besede zastopnika francoskih časnikarjev in odgovor posebnega zastopnika papeževega veljajo za vse katoličane, tudi za nas Slovence, ki se nam ravno liberalno časopisje prav po židovsko vsiljuje. Ne pozabimo prekrasnih besed, premišljujmo in uvažujmo jih vedno, posebno pa še takrat, ko bomo izbirali in naročali zase in za svoje krščanske biše in družine časopisje, ki je po papeževem izreku mogočen »kralj sveta«.

Po katoliškem svetu.

Višji italijanski častniki pri proslavitvi sv. Alojzija. V posebnem salonskem vozu je bila nedavno pripeljana glava sv. Alojzija v Chiusi iz Rima, kjer so jo bili izpostavili za več časa v počaščenje. Slavnostni sprevod je spremljalo poleg zastopnika vlade nad sto oficirjev, med njimi šest generalov s knezom Gonzaga, potomcem svetnika, zaščitnika mladine.

Zopet nenavadno ozdravljenje v Lardu. Anglež John Traynor je bil v svetovni vojni hudo poškodovan. Ležal je 5 let v bol-

nici in desne roke ni mogel popolnoma nič uporabljati. Poleg tega je imel hude krče in vojaške oblasti so ga po 6 letih odpustile kot nezdravljivega. Leta 1923. je romal v Lurd in trenutno popolnoma ozdravel. Bil je strasten kadilec, a na dan čudežne ozdravitve se je v zahvalo za dobljeno zdravje — popolnoma in za vedno odpovedal tobaku.

Nemški misijonsko delo. Nemci imajo sedaj v poganskih deželah 750 duhovnikov, 600 bratov-redovnikov in okrog 2500 redovnic svojega rodu. Pod nemškim vodstvom je pa ta čas 43 samostojnih misijonskih pokrajin, in sicer 11 na Kitajskem, 6 na Japonskem in Koreji, 3 na Filipinih, 4 v Oceaniji in Avstraliji, 13 v Afriki in 6 v Ameriki. V navedenih misijonskih postajah deluje 584 evropskih in 76 domačih duhovnikov, 452 evropskih in 8 domačih bratov-redovnikov, 1076 evropskih in 152 domačih sester-redovnic, poleg tega še 3732 katehistov in učiteljev. Našteti misijoni imajo 805.113 vernikov-katolikov in 93.000 poganov, ki se že pripravljajo na prejem sv. krsta. Nemški oznanjevalci prave vere vodijo 1420 osnovnih šol s 60.000 otroci, 22 obrtnih šol s 777 gojenci, 47 meščanskih šol s 3263 učenci, 2 gimnaziji z 239 dijaki in eno vseučilišče (v Tokiju) s 149 študenti. — Koliko truda in žrtev ne samo za rešitev neumrjelih duš, temveč tudi za njih telesni blagor in napredek. Kajne kako drzno in hudobno je liberalno časopisje, ki piše o »klerikalnem nazadnjaštvu« in ki zre v zlic vsemu na veliko delo katoliške Cerkve za misijone le z zabavljanjem in — satanskim posmehom.

Lepo spričevalo misijonskega dela je zunitov na Kitajskem. V Zi-kawei, v bližini Šangaja, kjer obeta priti v zadnjem času do boja med Kitajci in Angleži, so ustanovili jezuiti vseučilišče in zvezdarno, ki sta sedež katoliške znanosti na daljnem vzhodu. — V župniji Zi-ka-wei, ki ima, ako odštejemo katoličane-tujce, 4450 vernikov, je bilo prejetih v enem letu 294.320 svetih obhajil, torej jih je prišlo na vsakega vernika Kitajca letno 66. Ko bi bilo tudi v Evropi kaj mnogo takih fara!

Za združitev Cerkva. Na Angleškem molijo že več let, in sicer v anglikanskih, kakor tudi v katoliških hišah božjih posebnih molitve za združenje Cerkva, in sicer na odredbo rimske stolice vsako leto od 18. do 25. januarja. — V zadnjem času se je obrnilo nad 500 škofov iz vsega sveta na papeža s prošnjo, naj bi odredil tozadnji molitveni teden kot obvezen za katoliške cerkve vsega sveta.

Fantovski večeri v pismih.

XVII. O ponočnjakih in ponočnjaštvu.

Da se razumeva, dragi fant, naj Ti omenim najprej par prizorov.

Poletna noč je. Ura še ni deset. Tam pod vaško lipo ali ob vaškem znamenju so zbrani fantje, v prvi vrsti pevci. Še kak mlajši mož s svojim izrazitim tenorjem je vmes. Pa jo urežajo: eno, dve, tri... da se sliši čez hrib in plan. Morda dodajo svojemu petju še krepak vrisk — predno pa je ura deset, so že vsi na svojih domovih.

Ali je to ponočevanje?

Mislím, da ga ni med nami še tako tenkovestnega čuvaja javne npravnosti, da bi mogel to petje, ki je znamenje mladostne moči in veselja, zameriti našim poštenim fantom.

Drugi prizor. V ponedeljek zjutraj je. Ura še ni tri. In že gredo rovtarski sekači sekat trame v planinske gozdove. Ravno so prišli vrh slemena, odkoder se odpre razgled v zgodnji jutranji somrak, ki leži nad vso dolino. Tedaj pa se dvigne iz krepkih prsi kot tih odmev svoje moči vrisk, da pretrese vso dolino in vrisku se pridruži pesem, da nategnejo ušesa tudi največji zaspanci. Kaj pa je to? Ali je to ponočevanje? Kaj še? Znamenje moči in razvijajočih se telesnih sil je zgodnji jutranji vrisk kot je znamenje moči in veselja zgodnja večerna fantovska pesem.

Prideniva pa tema dvema še tretji prizor:

Tam v vaški gostilni sedi in sicer že pozno po deseti večerni uri omizje fantov. Že njihove oči in lica nam govore, da to ne morejo biti najboljši fantje. Zakaj iz oči jim gori strast nečistosti in v lica jim riše vedno jasneje svoja pogubna znamenja kralj alkohola. Po starosti jih je vmes nekaj že blizu tridesetih let in ti so posebni mojstri v mastnih kvantah in kletvinah vseh jezikov; nekaj pa jih je vmes še golobradih mladičev, ki so jih šele danes ali pred kratkim progovorili starejši drugi in sicer s tem namenom, da jim pridno dajojo za pijačo.

Tako pljejo in kvantajo in preklinjajo, dokler se po končani cehi, katere se seveda najbolj veseli birt, ne vzdignejo vrto-glavi kot muhe. In sedaj se prične tisto slavno znano slovensko vpitje, razgrajanje, pridušanje, dostikrat združeno s poboji, pretepi in nečistovanjem vseh vrst in ki gre kot morilna kuga od vasi do vasi v pozno noč prav tja do nastajajočega dne, dokler se te nočne zverine ne potaknejo zopet po svojih ležiščih v raznih skednjih, hlevih in steljnikih.

Kaj pa to? Ali je to ponočevanje? Da! To pa je ponočevanje v polni meri in sicer pristno slovensko ponočevanje.

Kdo pa največkrat vprizarja taka ponočevanja?

Najraje so to sinovi zanikarnih staršev, sinovi očetov, ki so bili v svoji mladosti sami zloglasni ponočnjaki in pretepači, sinovi mater, ki so bile same kot dekleta izprijene.

Prav tako so najraje vdani ponočnjaštvu fantje, ki so že imeli opraviti s sodnijo, bodisi radi tatvine, pretepa, nečistovanja in podobnih stvari. Kaj radi postanejo ponočnjaki fantje, ki so bili že v šolskih letih najslabši učenci. Ne brati, ne pisati se niso naučili, kaj šele da bi katekizem obvladali, kot je potrebno.

Ponočnjakom se pridružujejo vselej oholi, naduti, ošabni fantje, ošabni radi svojega premoženja ali telesnega zdravja ali ponosni celo na svojo hudobijo.

In v tako družino bi Ti hotel zaiti, dragi fant, če nimaš količkaj poštenja v sebi?

Nedavno je mlad hudodelec v rabeljnovih rokah očitno zbranemu ljudstvu povedal, da je ponočno vasovanje bilo krivo

njegove tako strahovite smrti; zakaj na ponočevanju se je vsega hudega naučil, izgubil svojo nedolžnost in dozorel toliki hudobec. — Tako daleč pa mi ne zaidemo, poreče eden ali drugi. Prijatelj Kamen se iz višine zatoči, in ne jenja, dokler v globini ne obleži.

Ponočno vlačuganje, voglarijo in vasovanje je veliko žaljenje božje, škodljivo za dušo in telo, za poštenje fantov in celih družin, grdo za vsako pošteno hišo, za celo občino in župnijo, za ves slovenski narod, velika sramota in gnus. To nam pričajo polne ječe mladih hudodelcev, nam pravijo kraljevi sodniki, nam krvavo kaže take pogosto prelita nedolžna kri, nam glasne priča toliko zapeljanih deklin, ki so vsako sramežljivost izgubile in so po besedah svetega pisma blatu na cesti podobne, za vsako nesramno dejanje pripravljene. In kdo je popil tvojo zdravo mlado kri, kdo ti je nogo vlomil, kdo zdrobil roko, glavo utokel in tebi oko izbil, tebi mladenič, ki se sedaj bled kot senca okoli pomikaš, močne prsi potri? Ali nisi na svojih ponočnih potih za vse žive dni rane dobil, rane, ki jo v grob s seboj poneseš. Še na svoje stare dni boš ječal za to, kar si v svoji mladostni norosti vsled svoje neumnosti prejel.

Radi pomanjkanja prostora moram zaključiti svoje pismo. Upam, dragi fant, če ga prebereš, da zastudiš ponočevanje na celi črti. Največji pripomoček zoper to grdo razvado je celotna dobra vzgoja, pa tudi zunanje svetne in verske organizacije, ki naj tudi po tvojem prizadevanju vedno lepše prospevajo tudi v Vaši župniji.

Bog s Teboj in Tvojimi tovariši!

Tvoj
vaški učitelj.

Važna knjiga.

Izšla je knjiga »Alkoholno vprašanje«, ki je danes pač eno izmed najbolj perečih, če hočemo obvarovati in rešiti narod pred telesno, moralno in gospodarsko propastjo. O vsem tem govori ta knjiga. Odkriva dušne in telesne rane, ki jih povzroča demon alkohol. Odkriva vse grozne gospodarske posledice, ki jih rodi demon alkohol. Odkriva bedo in solze nesrečnih družin, mater in otrok pijancev, ki jih je pahnil v brezup in obup demon alkohol. Vsak naj kupi in pazno prebere knjigo »Alkoholno vprašanje«! Predvsem naše slovenske občine. Velik del je namenjen zlasti našim občinam, pa tudi vsem drugim samoupravnim zastopom, a zato nič manj vsem javnim, predvsem državnim uradom. Bogala vsebina, zlasti zbirka oblastvenih zakonov in prepisov, tisočih se alkoholnega vprašanja sama priporoča delo. — Knjiga se dobi v knjigarnah, pri »Sveti Vojski« in pri »Naši Slogi« v Ljubljani, Poljanski napis 10. Cena je 28 Din, po pošti 2 Din več.

Ženske obleke in rute

v največji izbiri samo dobre kakovosti. Cene nizke.
R. MIKLAUC, „PRI ŠKOFU“, LJUBLJANA

Zdravnikova tolažba. »I no, saj bi bil župan vseeno umrl, četudi bi ga jaz ne bil zdravil.«

Cerkvena glasba.

»Cerkveni Glasbenik« 1927, 1. in 2. številka je izšel s sledečo vsebino: Dr. Josip Mantuani: Janez Pierluigi iz Palestre; Fran Ferjančič: Anton Foerster kot človek; dr. Franc Kimovec: Franc Trop; Stanko Premrl: K jubileju Cecilijinega društva v Ljubljani (s slikami); Franc Pirce, C. M.: Organist in pevovodja; Franc Kramar: Katere stare cerkvenae pesmi z napevi sem napisal med slovenskim narodom? — Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani; Organistovske zadeve; St. Pre-

mrl: Koncertna poročila; Dopisi z Dunaja in Cavtata. — Naznanjene oz. ocenjene so nove skladbe: A. Mavova Slovenska maša, St. Premrlovih 10 mašnih pesmi, M. Železnikovih 10 adventnih, M. Bajukovi Pevski vložki k igri Revček Andrejček, V. Vodopivčeva Poljske rože, A. Kosijeva Sveta maša, St. Premrlovi dve božični, A. Jobstovi Sveti Trije kralji, Jos. Lavtizarjeva Mlada Breda, P. H. Šatnerjeva Roža božična, B. Širolova Missa poetica, K. Adamičev zbor Padlim vojakom-junakom, A. Mihelčičeva zbirka »Kristusu Kralju« itd. Naši glasbeni listi; Razne vesti; To in ono;

Darovi za »Cerkveni Glasbenik«; Listnica uprave; Naše priloge. — Glasbena priloga prinaša Stanko Premrlovo skladbo »Sem kakor oljka« za bariton solo in mešani zbor. — »Cerkveni Glasbenik« je postal 50 letnik. Letos bo posebno zanimiv bodisi po svojih člankih, kakor tudi slikah in skladbah. Priporočamo ga v naročbo. Izhaja šestkrat na leto in stane celoletno 35 Din, za dijake 20 Din, za Italijo in Avstrijo 40 Din, za Ameriko 1 dolar. Glasbena priloga je pri upravi lista naprodaj v več iztisih. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Pred škofijo 12-I.

DOVEST GORSKE FARE.

»Dve leti si potreboval, da si našel pot k naši hišici —«

»Sedaj pa sem tu, Rika! Ali nisi vesela? Kako, niti roke mi ne daš! Kaj ti je?«

»Da, vidiš,« je rekla, »takrat si tako nenadoma odšel in mi je bilo zelo hudo, Alban. In potem — vedi — za igranje sem predobra. Sicer sem le revno dekle, toda imam svojo čast. Če misliš pošteno z menoj, moraš priti podnevi in me zasnuti.«

»Saj bom to tudi storil, Rika. Baš zato sem prišel.«

Smehljal je preletel njen obraz. »Dolgo časa si potreboval, Alban.«

»Trmoglavka,« je zaklical Alban, »saj vem, da ne misliš tako resno, kakor govoriš! Saj gori plamen v tvojem srcu, kaj ne? Ne daš, da bi stal tu, ko sem vsa leta hrepenel po tebi. Ljuba Rika, zakaj si tako huda? Saj me imaš vendar rada! Ali me pa mogoče nimaš rada? Pridi, dekle, bodi mi dobra, saj ti ne morem povedati, kako sem hrepenel po tebi, kako te ljubim.«

Prijela sta se za roko. Luč je obsevala njene obraze in bilo je, kot bi sedel mir z njima k mizi. Govorila sta o svoji prihodnosti. »Glej,« je rekla Rika, »tedaj sem srečna in bogata. Sedaj imam nekoga, ki mu lahko zaupam, močnega fanta, ki bo držal roke nad menoj, če bodo prišli viharji. Z roko v roki bova šla po poti dela — pošteno bova hodila — in s poštenim delom si bova ustvarila srečo.«

Alban se je smejal. »Kako pametno govoriš. Toda mislim, par tisoč tolarjev, ki sem jih zadel v loteriji, pomagajo več kot tvoje sanje. S tem si bova kupila posestvece.«

»Alban, za našo življensko srečo ne zadostuje tvoj denar. Imeti morava več: k denarju pravo ljubezen in pravi mir, to je najboljša poročna darilo.«

»Saj to pa imava, dragica!« je zaklical in jo objel. »Boš videla, kako bo lepo! In v maju, ko bo vse cvetelo, bo poroka.«

»Do tedaj imava še dovolj časa,« je odgovorila ona. »Najprej morava pridno delati, Alban. Taka dva mlada, močna, človeka, kot sva midva, lahko zavzmeta ves svet. Čuj, nekaj bi ti svetovala.«

»Govori!«

»Vzemi v najem grofove kamnolome, potem boš imel delo zase in za vso vas.«

»Nikdar,« je vzrotil. »Da bi šel h grofu? In se mu priklonil kot suženj? Ne — nikdar!«

»Kaj pa? Imeti moraš vendar neko delo — nek cilj!«

»Saj ga imam, Rika — velikega in visokega: pomagati hočem občini do njenih pravic ter ji pridobiti

nazaj gozd in kamnolome. Vsi se mi bodo zahvaljevali, in se mi bodo klanjali kot kralju — kralju dela. Kjer sem bil dosedaj zaničevan, tam hočem biti prvi, gospod! Z grofom se bom boril.«

»Oh, Alban — boj in vedno boj! Zakaj ne mir? Ta je vendar mnogo boljši. Ti hočeš previsoko. Pred toliko srečo me je skoraj strah. Bojim se, da bi se nenadoma zrušila. Kdor je doživel toliko grenkega kot jaz, ta je zadovoljen s tiho, skromno srečo.«

»Ne,« se je razjezil. »Veliko srečo morava doseči. Ljubim boj in ne morem več nazaj. Boj z grofom se je pričel.«

»Pusti to, Alban, prosim te!« je prosila Rika.

»Ne,« je rekel trdo in trmasto. »To je stvar mož. Ženske naj molčijo. Zbogom, Rika!«

»Ali si hud?« je vprašala žalostno in mu pogledala globoko v oči.

»Ne,« je rekel. »Toda zdi se mi, da se ne razumeva popolnoma. Navaditi se bom moral šele na tvoje mišljenje, počakaj.«

Rika je spustila roke in prebledela. Razumela je, kaj misli. Nepopisljiva grenkoba je napolnila njene prsi.

S težkimi, glasnimi koraki je odšel. Ob vratih se je še enkrat ozrl. Videl je, kako je stala žalostna in blede, ter upirala svoje velike, strmeče oči vanj. Njeni lasje so se svetili kot zlato, rdeča usta so vztrepetala.

Alban je odšel kot človek, ki nese v dolino težko breme.

Rika je gledala za njim, kako je stopal po škripajočem snegu. Njeno srce se je krčilo. »Sedaj je šel tudi on in se ne bo več vrnil. Pojdi proč, sreča, ljubezen!...«

8. poglavje.

Drugega dne, zgodaj popoldne, je šel Alban nevolje skozi vas. Postopanje z Riko ga je težilo. Poleg tega mu je šumelo v glavi, ker je hotel včeraj vtopiti svojo jezo v rdečem tirolcu. Sedaj pa je hotel iti malo na lov. Vzel je v najem občinski lov, majhen košček gozda nad prepodom, tik poleg grajskega poseka.

Ko je stopal skozi vas, mu je prišel nasproti župnik. Alban se je spomnil svojega govora v gostilni in vest se mu je vzbudila. A bilo je prepozno, da bi se izognil.

»Greš na lov, Alban?« je vprašal župnik po pozdravu. »Malo boš našel. Prevečkrat poka o gozdovih, podnevi in ponoči. To je slabo in nobeni opomini ne pomagajo.«

»Lakota, gospod župnik.«

»Vse bi bilo drugače, ko bi ti trmoglavci sklenili mir z grofom. Pravda je že zdavnaj zgubljena.«

»Toda pravica, gospod župnik.« Kri je planila fantu v obraz. Saj je on sam vžigal plamen prepira. In ko je gledal sedaj v resne, jasne župnikove oči, mu je bilo žal, da je to storil.

Na to je mislil, ko je šel ob župnikovi strani skozi vas. »Vebrov Franc je težko bolan,« je pripovedoval župnik, »in nima niti koščka kruha v hišici. Zato mi je gospa Barbara tu nekaj zavila, da nesem

Razno.

Dolžina rek. Najdaljša reka na svetu je Missisipi s pritokom Misuri v Ameriki, dolga je okoli 7000 kilometrov in bi segla, če bi bila iztegnjena, iz Ljubljane čez severni tečaj nazaj v Ameriko, proti jugu doli pa čez ekvator na jug belgijske kolonije Kongo v Afriki. Za njo pride Nil v Afriki s 6400 km, nato Amaconka v Ameriki s 5000, Ob v Aziji s Irtišem 5300 km, Jenisej v Aziji s 5200, Jangze s 5080, Kongo v Afriki s 4800 km, Amur v Aziji s 4500 km, Volga v Evropi s 3600 km. Še Volga je tako dolga, da bi segala od Ljubljane gor do Spitsbergov.

Izboren plavač. V Severni Ameriki je lepo mesto Los Angeles, ob morju. V morju notri je otoček Catalina. Morski rokav med obrežjem in otočjem je 36 km širok. Ameriški milijonar Wrigley je razpisal nagrado 25.000 dolarjev za tistega, ki bo to ožino preplaval. To je zelo težko, ker je v morju polno tokov in tudi polno sovomov. Priglasilo se je nad 100 plavačev in plavalk. Čez je priplaval Kanadec Young, šele 17 let star. Bolno mater je imel in je lepo zanjo skrbel; slišal je o nagradi in je šel plavat. Po plavanju je dobil vse polno ponudb od kinov in gledališč in je podpisal pogodbo, ki mu zagotavlja 150.000 dolarjev.

Beseda film je angleška in pomeni prvotno kožo na mleku.

Industrija svile v Italiji je stara 700 let. Sedaj je bolj razvita kot pred vojno, kljub temu, da je v zadnjih letih izdelovanje umetne svile zelo napredovalo.

Patenti. Anglija je bila prva dežela, ki je podeljevala patente za iznajdbe. Prvi tak patent je bil izdan 1. 1763. Na Nemškem so izdali prvi patent 1. 1791.

Sidro za zavarovanje ladij je staro nad 2200 let. Prvi ga je rabil Neaehos, admiral Aleksandra Velikega.

k Veberjevim. Človek vendar ne more pustiti, da bi ljudje umrli od lakote... Hudo je v vasi, Alban. Iz mlina tam spodaj niso prišli otroci že od Vseh svetih v cerkev, ker nimajo nedeljske obleke... Zena Kovačevega Petra je hotela skočiti v vodo, ker nima dati kaj jesti svojim šestim otrokom; mož je od sv. Mihaela bolan... In tako je v vsaki hiši, povsod je kaka druga skrb.«

Alban je segel v žep, privlekel ven nekaj tolarjev ter jih dal župniku za njegove reveže. Župnik se je zahvalil in nadaljeval: »In kljub vsej stiski se sroca nočejo omeščati... Ti bi jim lahko rekel kako besedico, Alban, tebe upoštevajo, odkar si postal tak mož.«

Alban je zardel pred župnikovim prodajajočim pogledom in zajecjal: »Toda gospod župnik, to vendar ni moja stvar...«

Župnik ga je bolestno pogledal. »Tako malo jih je, ki nagovarjajo k miru. To je žalostno... Toda tu sem že pri Veberovi hišici. Zgobom, Alban.« — Alban se je hitro poslovil in vrnil v vas. Veselje do lova ga je nenadoma minilo. Najrajši bi šel sedaj v hrib, da bi sklenil z Riko mir, toda njegov ponos tega ni dopustil.

In tako je šel v gostilno, da bi si pri policiu tiroльца pregнал svoje muhe, dočim je župnik od Sv. Mihaela prinašal luč in ljubezen v revne koče ter mir v človeška srca. Iz enega policiča so astali trije in šele proti večeru je šel z vroč olavo v gozd.

Grof Hugo je hodil že ves tede po svojih gozdovih. Njegova noga se je toliko pozdravila, da je lahko hodil. Ni ga gnala sem samo zahteva po svežem zraku in gibanju, temveč strelji, ki jih je čul ponoči v svojem gozdu. Vedel je, da so to divji lovci!

Ze naslednjega dne je bila njegova sumnja potrjena. Videl je sledove stopinj, ki so vodile v vas, sneg je bil na več krajih oškropjen s krvjo divjačine. Bolj globoko v gozdu je videl, da so posekana in ukradena cela drevesa. Bele, sveže površine odrezanih deblov mežikale kot zaničljive oči s svojimi svetlimi letnimi kolobarji.

Divja jeza je zgrabila grofa. Ves dan je hodil po gozdovih z Leonom, svojim velikim psom-novofundlandcem, pripravljen, da ustrelji vsakega, ki bi ga zalotil pri divjem lovu.

Onega dne, ko je šel Alban na lov, se je skrtil grof Hugo za gosto drevje ter stal na preži. Več ur je zaman čakal. Proti večeru pa je padel strel blizu njegovega skrivališča in mogočen jelen se je zgrudil.

V par skokih je bil grof pri jelenu ter nastavil puško. »Stoj, tat! Puško proč — sicer te bom ustrelil!«

Bil je Alban. V lovski strasti je vdrl v grofovski lov ter stal sedaj pred grofom. Ob grofovi grožnji je skočil naglo kot blisk za neko bukev. Kroglja se je zapčila v deblo. »Ena!« je rekel hladnokrvno. »Čakaj grofič sedaj te bom ujel.« Stisnil je zobe. »Bodi pameten, Alban! Leon je planil k njemu — pritisk — strel: pes se je zgrudil.

Grof je zakričal: »Leon, ubogi pes!« Jezno je pritisnil. Kroglja je oprasnila deblo in svrčala mimo, njegova roka se je tresla. Sedaj ni imel nobene krogle več v cevi. Za nabasanje ni bilo več časa.

»Dve!« je rekel Alban in stopil z nabasano puško izza drevesa. »Grof Stein — puško proč! Za življenje gre!«

Grof je prebledel, ne iz strahu, temveč od jeze, ker ga je ta človek prevaril. Vrgel je puško v grmovje. »Kar streljaj, fant, kljub temu si pa tat, jaz pa sem na svojem.« Prekrižal je roke in brez strahu gledal Albana.

Alban je dvignil puško k licu ter pomeril na grofovo prsi, ki je gledal marno, ne da bi trenil z očesom, v puškino cev. »Streljaj!«

Albanov prst je ležal na petelinu. Solnce je baš zahajalo, moten žarek je žvignil kakor rdeča kača preko puškine cevi. Grof Hugo je zaprl oči. »Dobro

je, bo vsaj konec muk,« je ponosno mislil, toda vroča bol je spreletela njegovo dušo.

Strel je počil. Kroglja je svrčala v veje. Alban je odložil kadečo se puško. »Nisem morilec, podarim vam življenje,« je rekel. »Toda v tej uri bi vam dal nek svet. Ne gonite do skrajnosti, gospod grof! Vsa vas vas sovraži, postopajte človeško sicer bodo ljudje poginili od lakote. Končajte to nesrečno pravdo, sicer je vaše življenje v nevarnosti. Če bo ljudstvo zdijvalo, se bo grozno maščevalo.« Alban je vrgel puško na zame in skočil v gozd.

Grof je zrl za njim s smrtnobledim obrazom. Začest, da je bil v tem boju slabjši in da ga je ta človek prekosil v plemenitosti, ga je učitvidno potrla. Najraje bi stekel za njim ter se boril z njim na življenje i smrt. Toda Alban je že izginil za grmovjem.

Poraz je vzpodbodel grofa. »Uničil jih bom, vso vas bom uničil!« S tresočimi se koleni je odšel v grad. Celo zvestega Leona, ki je ležal ves okrvavljen v snegu, ni pogledal.

Drugo jutro je odpotoval grof Hugo v mesto in izprosil pomoč proti divjim lovcem. Šest orožnikov je prišlo v vas. Preiskali so vse hiše, a niso našli ničesar sumljivega.

Grof Hugo je divjal. Vaščani pa so se mu smejali v pest. Sedeli so ob oknih, kadili in pijevali v sneg. V gozdu ni padel več noben strel. Toda tudi noben petelin ni več zapel, noben pes zalajal, zakaj petelin, in pes in mačka so se pekli v ponvah. In ko so orožniki, ki jih je privabil vonj po pečenki, vdrli v hiše, so jim ljudje pomolili pred nos duhtečo ponev: »Kaj — divjačina? — Je imamo. Mačjo pečenko, če želite!«

Čez štirinajst dni so zapustili orožniki grad in vas, ne da bi izsledili najmanjšo stvar. Grofa so smatrali za popolnega norca, toda zlatnike, ki jim jih je ob slovesu stisnil v roko, so vendar vzeli!

Komaj pa je izginila zadnja čelada iz vasi, se je divji lov začel znova. Vendar so postali ljudje previdnejši. Nastavljali so divjačini zanke in pasti ter mnogo ujeli.

Tako je minila zima, pomlad je z močno roko potrkala na prsa gorá, topel veter je vel iz doline.

Nekega pustega, deževnega večera, ko je že legel sivi mrak na vas in hribe in so se vlekle po dolini bele megle, je prišel po vaški cesti človek ter stopil v gostilno, kjer je sedel Alban z nekaterimi kamnarji in s krčmarjem pri topli peči in igral karte. Začuden so pogledali poznega gosta, ki je po kratkem pozdravu sedel za mizo in si drgnil premrzle roke. Veliko telo moža je bilo sključeno, roka, v kateri je držal palico, je trepetala, oči z rdečimi trepalnicami so mežikale izpod sivih, gostih obrvi. Ne da bi dvignil pomečkani klobuk, ki je zakrval sivi, z grdimi kocinami pokriti obraz, je segel v žep svojega umazanega jopiča, vrgel pest drobiža na mizo in rekel s hripavim glasom: »Kozarček janževca in — posteljo.

Krčmar je nezaupno pogledal starca, ki je že od daleč smrdel po žganju ter mu prinesel janževca. »Postelje pa nimam.«

»Bom pa spal v senu, saj je mehko in toplo,« je rokel tujec ter izpraznil kozarček. »Se onega!«

»Od daleč?« je vprašal Alban.

»Od daleč: osemnajst let sem potreboval, da sem našel pot k sv. Mihaelu!«

»Alban se je zasmejal. »To pa povejte komu drugemu.«

»Starec je udaril po mizi. »Res je! Krčmar lahko to potrdi.«

»Jaz?« je ostrmel krčmar in začuden široko odprl svoje majhne oči. »Saj vas sploh ne poznam.«

Tedaj je starec vstal in potegnil klobuk z glave. »Preje si me dobro poznal, saj sem bil vsak dan tvoj gost. Le dobro me poglej!«

Na Nemškem je največ kratkovidnih ljudi. V Šiški mora od 1000 ljudi 200 nositi očala.

Morje. Na istem prostoru nam morje včasih več da kot zemlja. V Baltskem morju na primer pride na 1 ha na leto 200 kilogramov rib; njihova vrednost je večja kot pa pridelek na njivi iste površine.

To bi bilo prav. V Parizu so ustanovili zvezo, ki se bori proti moškim ovratnikom. In bi bila prav, če bi to odpravili.

Kanada je izvozila lani kožuhov v vrednosti nad 800 milijonov dolarjev. Vemo že, da goljijo tam kožuharje v omejenih prostorih.

Nemški vlaki prevozijo na dan dvainpolkratno razdaljo od zemlje do meseca ali pa 37 kratni obseg zemeljskega ekvatorja.

Kavarne. V Benetkah so odprli prvo kavarno leta 1645, v Parizu leta 1672, na Dunaju l. 1683.

Banana. Banana ni samo prvovrstna redilna rastlina, temveč tudi še za marsikaj drugega uporabljiva. Iz njenih listov delajo zibelke, sklode, krožnike, lonce, nit, blazine itd.

Angleški zlati novci izgubijo na leto z izrabljanjem teže 2 desetotisočinki. Oceani. Vsa zemlja meri 510 milijonov kvadratnih kilometrov. 72% pride na vodo, 28% na suho zemljo. In od ogromne vodne površine pokriva ravno polovico Veliki ali Tih Ocean, torej več kot tretjino vse zemeljske površine. Atlantski ocean je polovic tako velik kot Tih ocean, Indijski ocean je pa nekoliko manjši kot Atlantski.

Dolga postaja. Kot nit ravna železnica polje iz glavnega argentinskega mesta Buenos Aires 388 kilometrov daleč do predgorja Andov. Tir se dviga sam pol do tričetrt metra nad okolico. V Avstraliji pa vodi od vzhoda proti zahodu železnica kjer je med dvema postajama, enkrat 450 km razdalje, torej toliko kot od Ljubljane do Dunaja. Od Ljubljane do Trsta je 145 kilometrov. Vlak se na vsej oni ogromni razdalji niti enkrat ne ustavi.

To je vedoved. Najdaljši vodovod na svetu je v Avstraliji. Dolg je 528 kilometrov, obstoji iz 60.000 cevi, napravljen je bil v letih 1898. do 1903. Voda na koncu vodovoda se plačuje tako kot pri nas vino.

Hitro tekoča reka. Najbolj hitro tekoča reka na zemlji je Sutled v Indiji. Izvira 5100 m visoko in pada na dolžini 112 km na 4000 m.

Luč je padla na njegov obraz z ostrim nosom, s širokim čelom in sivimi, zmršenimi lasmi. Krčmar je zavpil: »Sv. Mihael, pomagaj mi, to — to je Rabenhans!...«

Starec je prikimal s sivo glavo. »Da, Rabenhans.« »Odkod pa vendar prihajaš?« je zaklical krčmar. Nastal je tesnoben odmor. Nato se je izvil kakor ihtenje iz starčevih prsi: »Iz ječe...«

Nastala je smrtna tišina. Starčeve oči so se svetile kakor oči roparske živali.

Kljub odbijajoči zunanosti starega moža je imel Alban sočutje z njim. »Takrat sem bil mlad fant,« je rekel, »vendar se še spominjam onega zimskega dne, ko so vas iskali orožniki v Hudičevi kuhinji. Jaz sem Alban. Pozdravljeni v domovini!« Pomolil mu je roko.

»To je prva dobra beseda, ki jo slišim,« je rekel starec. »In če hočeš mojo roko — tu je. Ubila je sicer nekoč človeka, toda...«

»In kako ste ušli?« je segel Alban vmes.

»Čisto priprosto, pri moji veri! Skril sem se spodaj v globini, skril kakor žival. Skoraj zadušil sem se v dimu, toda dobili me niso, ti človeški lovci. Osem dni sem vztrajal notri, nato sem se splazil ven in zbežal! Dve leti sem beračil v Švici, nato pa so me ujeli. Priznal sem, da sem ubil orožnika. In obsodili so me po kratki pravdi — na petnajst let ječe! Sedaj pa sem prestal kazen, sedaj sem prost, prost, prost...«

Zopet je nastala smrtna tišina in slišalo se je utrpanje src. Rabenhans je stisnil zobe in temno bulil v plamen svetiljke. »In sedaj?« je končno vprašal krčmar.

»Sedaj?« je zaklical starec. »Kako vprašaš!« Njegova roka je grozeče padla na mizo, oči so se skrivnoseno zabliščale, vse telo se je vzravalo od srda. »Sedaj se bom maščeval. Petnajst let sem premišljeval o tem in se veselil dneva, ko bom lahko onemu, ki me je spravil v nesrečo, zabodel nož v srce. Petnajst let...«

»Molči,« je rekel Alban in trdo stisnil starca za roko. »Nobene besede več o tem! Toda jaz sem z vami — vsa vas mora biti z vami in vaša stvar mora biti njena. Za to vam jamčim. Moj gost ste! — Krčmar, svežo posteljo za mojega gosta! In sedaj steklenico tirolca. Sklenila bova prijateljstvo in praznovala povratek v domovino.«

Ko je šel krčmar po naročeno steklenico, sta si Alban in Rabenhans stisnila roke.

»Razumem vas,« je rekel Alban. »Ni vas privedlo v staro domovino samo maščevanje, temveč še nekaj drugega. Vi iščete — svojega otroka!«

Tedaj je vrgel starec roke preko mize, položil nanje svojo sivo glavo in ihtel, da je vse telo trepetalo.

Težko delo. »Dragi moj, s težkim delom sem si pridobil svoje premoženje.« — »Saj si ga vendar od strica podedoval.« — »Seveda sem ga; a ne pomisliš, koliko sem se trudil, da je napravil strik tak testament.«

Klavir. Tudi klavir, ko ga imamo danes, še ni star. Prvega je napravil v letu 1730. Nемеc Silbermann v Dresdenu na Saškem.

Poljubovanje. Na Kitajskem smatrajo poljubovanje za nedostojno. Če pride kakšen evropski film tja, se opustijo vsi poljubovalni prizori.

Rejkjavik. To je glavno mesto otoka Islandije. Jaka dolg dan ima, sonce ne zaide tri mesece in pol. Steje pa to mesto že 30.000 prebivalcev, tretjino vsega islandskega prebivalstva. Cestno železnico imajo, banke, kino itd.

Meh za smeh.

Moderna žena. »Sem slišal, da si se oženil in da si dobil izvrstno ženo.« — »Da, res je, moja žena je doma v glasbi, doma v literaturi, je doma v vseh vedah, samo doma je ni nikoli.«

Sprememba. »Gospa, zdj se mi, da ste sto nekoliko živčno bolni. Treba varo bo nekoliko spremembe.« »Za božjo voljo, gospod zdravnik, lani sem imela dva moža, tri avtomobile, deset kuharic in eno ločitev zakona, kaj pa hočete še? Kakšno spremembo pa mi hočete še predpisati?«

Cirilček je slišal, da je radij sredstvo, s katerim bo mogoče vse bolezni sveta ozdraviti. Stopil je v lekarno, ter vprašal koliko stane en gram radija in lekarnar mu je povedal, da skoro sto tisoč dinarjev. »Res,« pravi Cirilček ves začuden, »Potem mi dajte pa raje za pet dinarjev bonbonov proti kašlju.«

Majhen dečko je sedel na pragu pred neko hišo. Mimo pride neki tujec ter ga vpraša, če je njegova mati doma. Dečko je vprašanje potrdil in tujec je trkal na vrata. Toda trkal je zaman, vrata se niso odprla. Ker je mislil, da ga je mali nalagal, ga je primerno ozmerjal, toda dečko pravi: »Pa so doma, moja mati, samo mi ne stanujemo tukaj.«

Stric: »No Vinko, ali hočeš na mojih kolenih jahati?« — Vinko: »Ne, jaz bi raje jahal na pravem oslu.«

Oče (hčerki): »Da boš vedela, sosedov Nace me je vprašal, če te dam njemu za ženo.« Hčerka: »Toda očka, matere ne bi rada zapustila.« Oče: »To te naj nič ne ovira. Saj je lahko s seboj vzameš.«

Mlada žena (s kuharsko knjigo v roki): »Kaj bo to, pečenka se že smodi, pa je še deset minut ne smem iz peči vzeti.«

Škoti so znani kot največji skopuhi. Škot in Žid sta bila pred sodiščem radi piianosti. »Nista bila sam pijana,« pravi policaj, »ampak zelo sta bila pijana. Škot je metal okoli sebe šilinge, ko je ležal sredi ceste, a žid jih je pa pobiral ter mu jih nazaj dajal.«

Nov klobuk. »Kaj pa ti je danes, da se tako pusto držiš?« »O nič, nov klobuk sem si kupil,« odgovori oni, ne da bi se premaknil... »Nov klobuk, to je vendar nekaj, česar moraš biti le vesel.« »Ne morem biti, zakaj kakor hitro se zasmejem, mi klobuk pade raz glave.«

»Ona: »Saj te nisem niti marala. Šestkrat sem zavrnila tvojo snubitev.« On: »Da, in sedmič me je pa sreča zapustila.«

Mlad mornar: »Pri zadnji vožnji sem videl morske valove, ki so se dvigali dvajset metrov visoko.« Star mornar: »Kaj boš lagal. Bil sem na morju petdeset let, pa nikdar nisem videl tako visokih valov.« Mladi: »Ja, valovi so sedaj višji, kot pa so bili včasih.«

Nekdo še ni bil golgo časa oženjen, ko je že uvidel, da bo težko shajati z dohodki. Zato je sklenil, da bo sočivje sam gojil na domačem vrtu. Pričel je prekopavati, rezati zemljo, da je bilo veselje. Začuden pa naenkrat zapazi na tleh novce za dva dinarja. Denar spravi ter dela naprej. Pa najde še en kos, in še in še, tako da je bil silno vesel bogatega zaklada v svojem vrtu, za katerega niti vedel ni. Ko je utrujen od dela počil, je padel en novce na tla. In posvetilo se mu je. Imel je namreč luknjo v hlačnem žepu.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA-I«

Človek brez spanja

je obžalovanja vreden. Vsakdanje negovanje cellega telesa s Fellerjevim blagodišečim »Elsafluidom« poveča odpornost, prinese trdno spanje, varuje zdravje in s tem vzbuja samozaupanje in življenjsko radost. — Fellerjev Elsafluid je ono bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum, katero so že naši očetje in dedje vsjrajše uporabljali odzunaj in znotraj pri vsakovrstnih bolečinah. — Za zunaj in znotraj močnejši in izdatnejši kot francosko žganje.

Zahtevajte za poizkusno posodo brezno Fellerjev pravi blagodišeči Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnain steklenicah po 9 Din, ali specialnih steklenicah po 26 Din. — Po pošti pride tem cenejše, čim več se naroči naenkrat, z zavojnico in poizkusno stano.

3	poizkusna, ali 6 dvoj. ali 2 specialni stekl.	61" —	Din
27	" " " 18 " " 6 " "	133" —	"
54	" " " 36 " " 12 " "	254" —	"

Naročila nasloviti razločno takole:
EUGEN V. FELLER, lekarna v Stabici Donji, Elsa-
trg br. 16. Hrvatska.

Mu je vseeno. Mesar, ki je hodil po deželi kupovat živino, je nekoč našel znanega kmeta, ki je pijan ležal v cestnem jarku. »Ja kaj pa je z vami. Dobernik,« ga ogovori sočutno, »na kakšen način pa pridete vi v tak položaj?« Dobernik pa mu zaspano odgovori: »Sam ne vem kako, saj niti ne vem ali sem bil na ženitovanju ali pa pri pogrebu.«

Tovarniška zaloga travverz, cementa, betonskega železa

Mreže za ograje in pesek. Bodeča žica. Vrtno in poljsko orodje.
Plugi: lesení, železni, za okopavanje itd. Plužne glave, lemeli itd.

Brane: travniške in poljske. — Samoprodaja najmodernejših in naj-novejših travniških bran „Ara“.

Kose, srpi, brusni kamni, krepala. Škarje za obrezovanje drevca in trt. Jeklene krtače za čiščenje drevja.

Poljedelski stroji. Gonilni jermeni. Posnemalniki za mleko. Kosišča za žito. Gnojne in senene vile.

Vodovodne cevi, školjke, črpalke, armature, svinčene cevi. Zidarsko in tesarsko orodje.

Tehnice. Žični vložki za postelje. Železne blagajne. Prodaja razstreljiv. Nakup starega železa in kovin. — Nizke cene. Točna postrežba.

Trgovina z železnino FR. STUPICA, LJUBLJANA Gosposvetska cesta 1

Ne nasedaj razni vpljoči reklamí, ampak bodi odločen in kupi svoje potrebščine edino le v trgovini **J. MENART, DOMZALE** — pri katerem dobiš najbolje blago po najnižjih cenah. Ravno dospela velika množina českých in angleških štedov, kojim bo cena letos izvanredno nizka, tako, da si tudi revnejši sloji lahko nabavijo za Velikonoč za mašnen denar boljše obleke. Oglejte si moje blago in čudili se boste tako nizkim cenam. Lepa izbira ženskega blaga, svilatih rut itd. — Na zalogi vedno sveže specerijsko blago, moka, dež, pridelki, kuhinjska posoda, železnina, najboljši cement itd. Ravno dospelo cvetlično, povrtno in poljsko semenje itd. Postrežba solidna in najnižje cene!

EM. FISCHER, ZAGREB, Sudnička ulica 3/12

Dobavlja dvokolesa, dele za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji ceni. Mehaniki dobe popust.

Zahtevajte veliki ilustrirani brezplačni cenik ter pošljite morko za Din 2 — za poštino.

Fižol mešan

dober za prehrano, dobite, dokler traja zaloga, po Din 1.75 ali kron 7.— za kilogram pri **FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta 36.**

Težakovo hranilno in zdravilno OLJE za ŽIVINO — je najboljšo sredstvo za okrepitve zahirane živine, o čemur govori že več sto zahvalnih pisem. Naročite za poskušnjo vsaj eno ročko od 5 kg za Din 125.— pri tvrdki: **M. TEŽAK, ZAGREB, Gunduličeva 13.** 1162

Dol

obvezo in odprite vendar enkrat oči ter ne kupujte v trgovinah, kjer vam nudijo slabo robo za drag denar ampak kupite še danes dopisnico

za 50 par in pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč slikami na veletrgovino

R. Sternecki, Celje štev. 19

v katerem najdete po čudovito nizkih cenah obleke, čevlje, klobuke, srajce, ure, harmonike, britve, toaletne, modne, jeklene in galanterijske predmete. Naročila čez 500 Din, poštne prosto. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroji
za šivanje, krojenje in čiščenje ter za vsak dom.
Prežen si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki **L. Baraga, Ljubljana, Seženburg. ul. 6/1. Brezplačen pouk. 15 letno jamstvo.**

Za spomladne in letne obleke imamo veliko zalogo novodobnega moškega in ženskega blaga in lepo izbiro svilatih rut in serp

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5
Krojači in šivalje pišite po vzorci

OPOMENILO! Opozarjamo vse od emalece, intereseute in ostalo javnost, da gospoda **Leskovec Franc** in **Pečnik August** nista več naša uslužbenca in da torej nimata pravice nastopati v našem imenu, inkasirati ali sklepati kakršnekoli kupčije.
Društvo za prodajo Stinger-šiv. stroj., Bourne & Co.

Češki semenski oves franc. LUCER-NO in ČEBUL-ČEK priporoča SEVER & KOMP. — Ljubljana.

Klobuke, čepice, perilo in dr. modno blago kupite po izdatno znižani ceni za Velikonoč »PRI AMERIKANCIU« — Ljubljana, Stari trg št. 10. 1120

Za Velikonoč kupite najceneje

klobuke, kravate, srajce, ovratnike, dežne plašče, nogavice in razno modno blago v največji modni trgovini

A. ADAMIČ, KRANJ

UGODNO NAPRODAJ: HIŠA, posebno pripravna za mizarstvo obrt. v Predvorju pri Kraju. HIŠA z velikim vrtom zraven kolodvora v Novem mestu. — HIŠA z manjšim posestvom v Jurkavasi pri Strah. — Naslov v upravi lista pod štev. 1209.

Nova trgovina manufakture, novo blago in nove nizke cene Josip Šlibar

Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zalaznika

Urednik: Franc Zabret.

PREKLIC. Podpisana Franciška Nastran iz Vodice prekličem s tem, da ni res, kar sem govorila o Ceciliji Hafnar iz Vodice. Obenem se ji zahvaljujem da je odstopila od tožbe. — Vodice, dne 11. marca 1927. **Franciška Nastran.**

Čipke za cerkvene svrhe dobite najugodnejše pri Osrednji čipkarski zdruzi. Ljubljana, Kongresni trg 2

Kmetija: zidana hiša - blizu Kočevja - 22 oralov njiv in travnikov, 10 oralov bukov in hrastov, gozda za posekanje in 3 orale sadonosnika, takoj ugodno naprodaj zaradi odpotovanja. — Pisma kupcev sprejema uprava »Domoljuba« pod štev. 2141.

Lesna Industrija! In remscheidske žage za valenje jarmenik, mlinške, krožne in druge, smirkovne plošče, pile dobite najceneje pri **Joz. B. & Uroš. Stari trg.** Zahtevajte cenik.

ČRNI GABER KUPI FRANC TOME. Mežvode. 2148

Bravcem »Domoljuba« priporoča znana domača

Trgovina pri »Češniku«

LJUBLJANA —: Lingarjeva ulica
svojo veliko zalogo najnovejšega pomladanskega in letnega blaga za ženske in moške obleke. — Največja izbira svilatih rut in serp. — Priporoča se posebno ženinom in nevestam pri nakupu balisa. — V zalogi samo češko in angleško blago. — Postrežba poštena!

Nagelne, ameriške, velikocvet.

sadike za okno in vrt, 10 komadov 20 Din, razposilja v vsaki množini vrtnarstvo **IVAN JEMEC, Maribor.** 2040

Najnovejše! Moderni JACQUARD-BUNTMUSTER PLETILNI STROJI s 4 nitovodji in opremo od 13.800 Din dalje in vsakovrstni ročni in motorski pletilni stroji prvovrstnih nemških tovarn v zalogi. 5 letno jamstvo, popolni strokovni pouk, najugodnejša eksistenca. — **FRAN KOS** — Ljubljana, Židovska ulica štev. 5. 2022

RAZPIS. Zupanstvo občine Križe pri Trzinu razpisuje oddajo gradbenih del potom zmanjševalne javne ustmene dražbe, ki se bo vršila v nedeljo 27. marca 1927 ob 15. uri (po večernicah) v stari soli in Križah. — Oddala se bodo sledeča dela: 1. Polaganje cementnih cevi na obč. poti v Sp. Dupljah, Sebenjah in Sničnem ter dobavo istih. — 2. Napravo opornih cementnih sten (betoniran jarek) na obč. poti v Križah. — 3. Zaplet jarka, izkop ter zasip pri obč. cesti v Sp. Dupljah (stara cesta). — 4. Kapanje jarka ob občinski poti (Kopank) in Retnjem. — Proračuni in načrti so na vpogled v občinski pisarni v Sebenjah do 27. marca 1927. 2109

ZUPANSTVO KRIZE PRI TRZICU, dne 19. marca 1927.

Za Jurnalovansko karkarno: Karol Čeb.